

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

บทสนทนาสี่สันแห่งวัตถุ

โดย
นางสาวชินรัตน์ มงคลชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

DIALOG OF COLOR'S ESSENCE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts Visual Arts
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	บทสนทนาสี่ส้นแห่งวัดถุ
โดย	นางสาวชินรัตน์ มงคลชัย
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร. ตฤณภัทร ชัยสิทธิศักดิ์

คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชัญ มุกตามณี) ภาพพิมพ์

พิจารณาเห็นชอบโดย
.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นาวิณ เบียดกลาง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร. ตฤณภัทร ชัยสิทธิศักดิ์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชัญ มุกตามณี)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ พลประเสริฐ)

650120001 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

นางสาว ชินรัตน์ มงคลชัย: บทสนทนาสี่สัปดาห์แห่งวัตถุ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก :
อาจารย์ ดร. ตฤณภัทร ชัยสิทธิศักดิ์

ศิลปะถือเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขัดเกลาจิตใจ ฝึกสมาธิ พัฒนาจิต โดยการรับรู้ถึงการมีอยู่ของร่างกายที่ผสานกับจิตใจของตนเอง รับรู้ถึงลมหายใจที่มีอยู่ในทุกอริยาบถในปัจจุบันขณะ คือช่วงเวลาแห่งการไตร่ตรองตน ส่งผลให้มีกระบวนการคิด การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญ ในการความเข้าใจสิ่งต่างๆและเกิดเป็นปัญญา สามารถผสมผสานองค์ความรู้ สหวิชาออกมาเป็นความเข้าใจในแบบของตนเอง เพื่อนำไปปรับใช้ในการทำความเข้าใจความเป็นไปของโลกเพื่อการดำเนินชีวิตที่มีความสุขอย่างมีสติกับทุกช่วงขณะจิตใจอย่างแท้จริง

ข้าพเจ้าได้นำเสนอผลงานทัศนศิลป์ที่ถ่ายทอดผ่านกระบวนการการรับรู้ในการใช้ในการใช้อุปกรณ์ทำงานศิลปะและการเคลื่อนไหวของร่างกาย การรับรู้ที่ผ่านผัสสะทำให้เกิดการตอบโต้ระหว่างตนเองและผลงานทัศนศิลป์คล้ายกับบทสนทนาที่มีการตอบรับกันเกิดเป็นผลงานที่เป็นภาษาภาพซึ่งสื่อสารผ่านการแสดงออกในแง่ของเนื้อสีเป็นรูปทรงต่างๆ ที่ เผยให้เห็นบทสนทนายหว่างผู้สร้างสรรค์ และกระบวนการ สร้างสรรค์ผลงานเพื่อนำเสนอถึงมุมมอง การสื่อสารผ่านภาษาของสี ที่มีสาระทางความงาม ส่งผลทางคุณค่าต่อจิตใจของผู้สร้างสรรค์ ในชุดผลงานนี้

650120001 : Major Visual Arts

MISS Chinnarat MONGKOLCHAI : DIALOG OF COLOR'S ESSENCE Thesis advisor
: Trinnapat Chaisitthisak, Ph.D.

Art is seen as a tool for meditation practice, mental development, and awareness of the body's existence in conjunction with the mind. Recognize the breath that is there in each posture right now. This is a period for introspection. leading to an efficient communication process that is regarded as a crucial foundation As one gains comprehension and develops knowledge Capable of merging knowledge, interdisciplinarity manifests as a unique understanding. To put it to use in comprehending the universe so as to genuinely lead a joyful life cognizant of every thought.

I have shown visual art pieces that employ body movement and artistic instruments to communicate ideas through the senses. Sensual perception generates a reaction from the viewer, like to a conversation, and this interaction results in a visual language that expresses ideas through texture, color, and different forms. reveals the conversation that takes place between artists when they create pieces that convey viewpoints. Transmitting messages through the essence of beauty through color It leaves a lasting impression on the minds of those who created it. Within this collection of works.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงมาเป็นรูปเล่มได้เพราะความเอาใจใส่ทุ่มเทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คอยชี้แนะนำแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าตลอดมาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีจนถึงปริญญาโท พลังใจจากครอบครัว ความรักความเมตตาจากพ่อแม่พี่น้อง ญาติสนิทมิตรสหาย รวมถึงคณาจารย์ในภาควิชาจิตกรรมและครุบาอาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดวิชา ประสิทธิ์ประสาทองค์ความรู้ให้ข้าพเจ้า รวมถึงโอกาส ประสบการณ์ในชีวิตที่เข้ามาเป็นบทเรียนให้ข้าพเจ้าได้เติบโต ให้ได้มองเห็นและเข้าใจกระบวนการทำความเข้าใจโลกของตัวเอง และพัฒนาจิตใจให้ดีขึ้นในทุกช่วงวัยของชีวิต สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณผู้มีพระคุณทุกท่านที่เป็นแรงผลักดันให้การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ได้เดินทางมาถึงความสำเร็จในวันนี้ ขอให้คุณพระศรีรัตนตรัยคุ้มครองทุกท่านตลอดเส้นทาง

ชินรัตน์ มงคลชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	2
สมมติฐานของการสร้างสรรค์.....	2
ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	2
คำสำคัญ.....	2
ขั้นตอนการสร้างสรรค์.....	3
อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	3
บทที่ 2.....	4
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	4
ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ.....	4
อิทธิพลที่ได้รับในการสร้างสรรค์.....	5
บทที่ 3.....	22
วิธีการดำเนินงานและกระบวนการสร้างสรรค์.....	22
ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล.....	22

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน.....	26
การเลือกชิ้นงานมาจัดเรียงตัวกระบวนการเพื่อให้เห็นถึงความเป็นมาและชั้นความหมายของ ผลงาน.....	32
บทที่ 4	37
วิเคราะห์ผลงาน.....	37
การสร้างสรรค์ และพัฒนาผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์.....	37
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	42
บทที่ 5	50
สรุปการสร้างสรรค์ผลงาน.....	50
รายการอ้างอิง.....	52
ประวัติผู้เขียน	55

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพวาดเส้นรูปทรงของบาตรพระเพื่อฝึกฝนจิตของ มณเฑียร บุญมา	12
ภาพที่ 2 Dialogue, 2017, Acrylic on canvas, 218.8 x 291.2 x 5.5 cm	13
ภาพที่ 3 Studio Visit I Park Seo-Bo	15
ภาพที่ 4 Wolfgang Laib installing "Pollen from Hazelnut" (2013) at the Museum of Modern Art, New York, NY	17
ภาพที่ 5 California Coast (1982) by Etel Adnan	19
ภาพที่ 6 Untitled, 1968, acrylic on paper. Photograph: Rich Lee/Kate Rothko Prizel & Christopher Rothko/Artists Rights Society (ARS), New York	20
ภาพที่ 7 ภาพบรรยากาศไปเที่ยวบ้านเพื่อนที่คุะมะโมโตะในช่วงปีใหม่	23
ภาพที่ 8 ภาพวาดของคุณยายเพื่อนที่ภาพถ่ายต้นแบบบังเอิญตรงกับวันเกิดของข้าพเจ้าในปี 2013 ซึ่งยังเป็นช่วงเวลาที่ยังไม่รู้จักกันเลย	23
ภาพที่ 9 ชื่นชมผลงานศิลปะของศิลปินระดับโลกหลายท่านในพิพิธภัณฑ์	24
ภาพที่ 10 โยชิฮาระ เรียวเฮที่เคยมาแลกเปลี่ยนที่มหาวิทยาลัยศิลปากรเมื่อห้าปีที่แล้วมาเยี่ยมมหาวิทยาลัย คามิวาระ คานาเอะพาไปทำความรู้จักกับรุ่นพี่ที่ตอนนี้เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยโอซาก้า	24
ภาพที่ 11 โยชิฮาระ เรียวเฮชวนไปบรรยายเกี่ยวกับศิลปะร่วมสมัยไทยและนำเสนอผลงานศิลปะส่วนตัวของข้าพเจ้าและชวนไปงานสังสรรค์ในแกลเลอรี, คณะอาจารย์และรุ่นพี่.เอกมาศึกษาดูงาน	25
ภาพที่ 12 เพื่อนๆ มักจะแบ่งขนมมาให้โดยบอกให้ข้าพเจ้าแบมือมา	25
ภาพที่ 13 ภาพอาหารที่มีสีสันน่าสนใจและประสบการณ์เจอหิมะตกครั้งแรกในชีวิตของข้าพเจ้า	26
ภาพที่ 14 มีอาหารที่คุณแม่ของเพื่อนพาไปเลี้ยง ซึ่งเป็นเมนูโปรด จึงนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ สีที่ใช้คือสีอะคริลิกและสีชอล์กน้ำมัน พื้นที่รองรับคือกระดาษและผืนผ้าใบ	27

ภาพที่ 15 ขนมคุณแม่ของเพื่อน(คามิคาวะ คานาเอะ)ซื้อให้ เมื่อกลับมาถึงสตูดิโอทำงาน เพื่อนอีกคนหนึ่งได้มาเล่าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของขนมชนิดนี้ให้ฟัง ซึ่งมีต้นกำเนิดมาจากจังหวัดบ้านเกิดของเพื่อน(โฮโซกาวะ เคียวกะ) ในกระบวนการนี้เป็นช่วงที่ ทดลองลอกเลียนรูปร่างรูปทรงและสีของอาหารโดยการปั้นและแกะสลัก วัสดุที่ใช้คือไม้และดินญี่ปุ่น.....	27
ภาพที่ 16 แกะแผ่นไม้ด้วยคัตเตอร์และระบายสีด้วยสีชอล์กน้ำมัน	28
ภาพที่ 17 ประสบการณ์นัดพบกับรุ่นพี่ที่เรียนปริญญาเอกอยู่ที่มหาวิทยาลัยโตเกียวเกโต พี่โตใจ28	
ภาพที่ 18 ประสบการณ์ออกไป เขียนภาพทิวทัศน์ที่เนินหญ้าในมหาวิทยาลัย เป็นช่วงเวลาความสนใจสีที่ไม่ได้อยู่เพียงในอาหาร ใช้คือสีชอล์กน้ำมัน ระบายบนกระดาษวาดเขียน.....	29
ภาพที่ 19 ขั้นตอนการทำหนังสือทำมือ ซึ่ง ก่อนจบภาคกลางศึกษาแลกเปลี่ยน ได้มีโอกาสแสดงนิทรรศการร่วมกับเพื่อนๆใช้เทคนิคการตัดรูปภาพจากนิตยสารและ ตัดประกวบนสมุดทำมือที่เย็บ	29
ภาพที่ 20 ช่วงประมวลภาพถ่ายผลงานและเนื้อหาเพื่อที่จะพัฒนาต่อไปหลังกลับมาถึงประเทศไทย.....	30
ภาพที่ 21 ลองหาความเป็นไปได้ใหม่ๆที่จะ สร้างสรรค์ภายใต้หัวข้อบทสนทนาสี่ส้นแห่งวัตถุ.....	30
ภาพที่ 22 นำกระบวนการทดลองจากผลการประมวลในภาพถ่ายข้อมูลที่ 17 มาขยายผล เป็นการเล่นกับคุณสมบัติของกระดาษ วัสดุ สีชอล์ก และการจัดเรียงกับพื้นที่จริง	31
ภาพที่ 23 ผลงานชิ้นสุดท้ายสุดท้ายก่อนสอบวิทยานิพนธ์เป็นการพัฒนาจากสีในอาหารสู่สีและรูปทรงของวัตถุ วัสดุต้นแบบของรูปทรงคือ หลอดสี เป็นการ ใช้ดินสอเขียนล้อมรอบหลอดสีและประกอบ สร้างเป็น รูปทรงของตัวอักษรภาษาอังกฤษ ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจากภาษาหลักที่ใช้สื่อสารขณะอาศัยอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น.....	31
ภาพที่ 24 ตัดตั้งผลงานเพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาขณะแลกเปลี่ยนที่ประเทศญี่ปุ่น.....	32
ภาพที่ 25 ผลงานบนพื้น.....	32
ภาพที่ 26 Dialog and food book, 2023.....	33
ภาพที่ 27 ภาพบรรยากาศส่วนหนึ่งในนิทรรศการหนังสือทำมือ	33
ภาพที่ 28 ผลงานที่สร้างสรรค์ขณะไปเยี่ยมบ้านของเพื่อนชาวญี่ปุ่นที่คุมาโมโตะโดยได้รับแรงบันดาลใจจากที่ครอบครัวครอบครัวของเพื่อนที่ดูแลข้าพเจ้าอย่างดี ในส่วนของผลงานสามมิติเป็น	

ส่วนที่ข้าพเจ้าสนใจสี่ที่เกี่ยวกับความทรงจำและความรู้สึกที่เคยเกิดขึ้นแล้วถ่ายทอดออกมา ด้วยเทคนิคการปักโยชนแกะ (จำนวน7ชิ้น).....	34
ภาพที่ 29 การนำเสนอผลงานในรูปแบบของวิดีโอบนจอขนาดขนาดใหญ่	35
ภาพที่ 30 การนำเสนอผลงานในรูปแบบของวิดีโอบนจอขนาดขนาดใหญ่	35
ภาพที่ 31 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์.....	39
ภาพที่ 32 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์.....	39
ภาพที่ 33 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์.....	40
ภาพที่ 34 ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์.....	40
ภาพที่ 35 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์.....	41
ภาพที่ 36 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์.....	41
ภาพที่ 37 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์.....	42
ภาพที่ 38 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	44
ภาพที่ 39 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	44
ภาพที่ 40 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	45
ภาพที่ 41 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	46
ภาพที่ 42 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	46
ภาพที่ 43 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	47
ภาพที่ 44 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	47
ภาพที่ 45 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	48
ภาพที่ 46 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	48
ภาพที่ 47 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	49
ภาพที่ 48 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	49
ภาพที่ 49 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	49

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว่าคุณค่าเวลาที่มีปัญหาหรือเข้ามาในชีวิต ข้าพเจ้าจะควบคุมความรู้สึกภายในไม่ค่อยได้มักจะร้องไห้และเก็บมาเป็นเรื่องทุกข์ใจ จนอยู่กับความทุกข์และดำเนินชีวิตที่ยาวนาน ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าได้ย้อนกลับไปดูตัวเองในอดีตผ่านผลงานศิลปนิพนธ์ในระดับปริญญาตรีที่เคยสร้างสรรค์เอาไว้ซึ่งหัวข้อในการสร้างสรรค์คือ 'ความสุขของชีวิตบนพื้นที่แห่งความสมดุล' ทำให้เห็นว่าตัวเองพยายามหาจุดสมดุลให้กับชีวิต และจิตใจของตัวเองมานานแล้ว จนได้มีโอกาสไปปฏิบัติธรรมที่วัดศีล ที่ศูนย์ปฏิบัติธรรมเสริมรังสีกับหลวงปู่ทิวา อาภากรโร ทำให้ ได้เข้าใจว่า จุดเริ่มต้นแห่งการดับทุกข์ที่แท้จริงต้องเริ่มจาก การมีสติ

ซึ่งหลังจากเสร็จสิ้นการถือศีลและออกมาใช้ชีวิตในโลกภายนอกปกติทำให้พบว่ามีความกังวลมากมายทำให้จิตใจสับสน และทำให้หลงลืมไปว่าจริงๆ แล้วสิ่งที่ตัวเองต้องการคืออะไร เหมือนกับว่าหลงลืมการกลับมาพิจารณาตนเอง ไม่ค่อยได้มีช่วงเวลาที่ได้นั่งสมาธิกับจิตใจตนเอง ไม่ได้อยู่กับลมหายใจและขาดสติบ่อยครั้ง ส่งผลกระทบหลายอย่างต่อชีวิต อย่างเช่นการจัดระเบียบเวลาตารางงาน หรือการระลึกถึงตัวที่กำลังทำบางอย่างเกินเวลาและเรื่องเล็กๆ น้อยๆ อีกหลายอย่างที่ข้าพเจ้ากังวลใจว่า มันจะส่งผลต่อปัญหาเชิงโครงสร้างในชีวิตของข้าพเจ้าในระดับที่ใหญ่ขึ้น ซึ่งทำให้การสร้างสรรค์ผลงานในระดับปริญญาโทในระยะแรกเกิดการตั้งคำถามอีกครั้ง ว่าสิ่งที่ข้าพเจ้าสนใจจริงๆ คือ สิ่งใดกันแน่ ข้าพเจ้าจึงรู้สึกว่าคุณค่าเวลาของตัวเองควรมีสติกับทุกอิริยาบถในชีวิตประจำวัน แต่ตัวเราจะสามารถสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ที่มีทั้งความสุข ความสุขแต่ยังมีสติ มีสมาธิการจดจ่ออยู่กับลมหายใจไปด้วยได้หรือไม่ จนได้มีโอกาสไปศึกษาแลกเปลี่ยนที่ประเทศญี่ปุ่น ทำให้ได้มองเห็นถึงความสนใจในการแสดงออกทางทัศนศิลป์ของตนเองชัดเจนมากยิ่งขึ้น และได้พัฒนาผลงานในเชิงกายภาพโดยการขบเน้นความสนใจในเรื่องสีของวัตถุขึ้น

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะครั้งนี้มีที่มาจากเรื่องราวเล็กๆ ของข้าพเจ้าที่มีความสนใจในการหยิบจับวัสดุต่างๆ มาจัดระเบียบสีสัน และพัฒนาสู่การระบายสีชอล์กน้ำมันบนกระดาษซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากการเห็นสีของอาหาร การได้ลิ้มรสชาติของอาหาร การพูดคุยและสื่อสารกับผู้คนในชีวิตประจำวันที่เป็นประสบการณ์และความทรงจำ โดยประสบการณ์ข้างต้นได้มีความเชื่อมโยงกับกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า ซึ่งข้าพเจ้ามองว่าแรงกระทำที่ต่อรับระหว่างตัววัตถุ เนื้อหาของเรื่องราวต้น การถ่ายทอดลงบนกระดาษและปรากฏเป็นรูปร่างรูปทรง เป็นภาษาภาพของการตอบโต้

ระหว่างตัวเองและผลงานโดยตรง การสัมผัสกับวัสดุในการทำงาน แรงกระทำภายนอกที่เป็น ประสบการณ์เชิงประจักษ์ มันส่งผลต่อความรู้สึกซึ่งคือประสบการณ์ภายใน เป็นการตอบโต้ทางความคิด ความรู้สึกและการกระทำจนเผยให้เห็นถึงเนื้อหาภายในที่ตนเองต้องการจะสื่อสารซึ่งก็คือการมีสติอยู่กับ ทุกอิริยาบถในปัจจุบันขณะเพื่อพัฒนาศักยภาพในการรับรู้เหตุการณ์และการตั้งอยู่ของตัวเอง เพื่อ ประสิทธิภาพสูงสุดในการเห็นทุกอย่างตามความจริงที่เป็นไปของปรากฏการณ์ธรรมชาติของโลก

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

- 1.) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการรับรู้ที่เกี่ยวข้องกับสีที่สัมพันธ์กับตัวตนและประสบการณ์ภายใน ผ่าน กระบวนการสำรวจในด้านผลงานสร้างสรรค์
- 2.) เพื่อแสดงออกผ่านการสร้างสรรค์โดยใช้ผลงานทัศนศิลป์ถ่ายทอดถึงการใช้สีสัมพันธ์กับปัจจุบัน ขณะ
- 3.) เพื่อศึกษาแนวคิดและปรัชญาที่เชื่อมโยงกับรูปแบบและเนื้อหา เพื่อที่จะนำไปพัฒนาผลงานให้สื่อสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สมมติฐานของการสร้างสรรค์

- 1.) ได้การศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ภายใต้การมีสติตระหนักรู้การลงมือของ ตัวเองที่ดำเนินไปพร้อมกับการพิจารณาในสิ่งที่เข้ามากระทบ ผัสสะทางร่างกายทั้งภายในและภายนอก
- 2.) ได้ศึกษาและพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ผลงานในหัวข้อบทสนทนาสีสัมพันธ์แห่งวัตถุ

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

- 1.) การสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยการ ใช้ สีชอล์กน้ำมัน กระดาษสีอะคริลิกการพับกระดาษการจัดเรียงวัตถุ
- 2.) การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดบทสนทนาสีสัมพันธ์แห่งวัตถุ

คำสำคัญ

- 1.) สี (Color) การสะท้อนของแสงสว่างตกกระทบกับวัตถุแล้วเกิดการหักเหของแสง
- 2.) บทสนทนา (Dialog) รูปแบบของการพูดคุยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป
- 3.) วัตถุ (Essence) สสารที่มีอยู่ตามธรรมชาติ, แก่น, แก่นสาร, สาระ, สารัตถะ, เนื้อหาสำคัญ, สาระสำคัญ

4.) การฝึกสติ (Mindfulness) คือคุณลักษณะของบุคคลที่สามารถมุ่งใส่ใจต่อปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบันขณะ โดยที่ยอมรับและเปิดรับต่อประสบการณ์โดยไม่ตัดสินเห็นตามที่เป็นจริงอย่างสมบูรณ์

ขั้นตอนการสร้างสรรค์

- 1.) ทดลองใช้สีและวัสดุรองรับหลายประเภทเพื่อหาเครื่องมือที่ตอบรับกับความรู้สึกและเชื่อมโยงกับหัวข้อการสร้างสรรค์
- 2.) ศึกษาข้อมูลด้านเนื้อหาที่สอดคล้องกับไอเดียความสนใจเริ่มต้น วิเคราะห์และเลือกข้อมูลที่เชื่อมโยงกับความสนใจเพื่อสืบค้นเพื่อใช้ในการพัฒนาผลงานทางด้านเนื้อหาและรูปแบบต่อไป
- 3.) ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลงาน
- 4.) สรุปข้อเสนอแนะของอาจารย์และความเห็นของตนเอง
- 5.) ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม
- 6.) สร้างสรรค์ผลงานด้วยวัสดุอุปกรณ์ที่เลือกมาแล้วว่ามีความสอดคล้องกับเป้าประสงค์ในการสร้างสรรค์
- 7.) ตรวจสอบภาพรวมของผลงานเพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปผลเป็นข้อมูลในการทำเล่มศิลปะนิพนธ์
- 8.) นำเสนอผลงานในรูปแบบนิทรรศการ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

- 1.) สีชอล์กน้ำมัน, สีอะคริลิก, สีไม้
- 2.) กระดาษ, ฝาใบ, ไม้
- 3.) กาว, ดินญี่ปุ่น
- 4.) ไยขนแกะ, กระดาษนิตยสารสิ่งอาหาร
- 5.) ฟู่กัน, แปรงปัด
- 6.) เช็ม, ด้าย, ตาไก่, ดินสอ, กรรไกร, คัตเตอร์
- 7.) วัสดุธรรมชาติ เช่น จุกผักผลไม้, ใบไม้, เปลือกไข่, เส้นผม

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ

ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2566 ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปศึกษาแลกเปลี่ยนที่มหาวิทยาลัยทามาสะบิ วิทยาเขตฮาซึโวจิตในแผนกวิชาoil painting ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งโอกาสในการศึกษาศิลปะและใช้ชีวิตอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่นในครั้งนี้ ถือเป็นแรงบันดาลใจสำคัญให้มองเห็นถึงความสนใจ และทิศทางในผลงานของตัวเองที่เคยได้สร้างสรรค์มาได้อย่างชัดเจนขึ้น ซึ่งก็คือเรื่องของสี(color)ของวัตถุที่ปรากฏตัวในประสบการณ์ที่ได้พบเจอ การมีความทรงจำร่วมกันกับผู้คน บทสนทนา ที่ก้าวข้ามกำแพงภาษาสู่ความเข้าใจความหมาย กลายเป็นมิตรภาพและเรื่องราวแห่งความสุขใจ

ผลงานระยะแรกที่สร้างสรรค์ในประเทศญี่ปุ่นมีแรงบันดาลใจมาจากอาหาร เพราะในกิจกรรมส่วนใหญ่ มักมีอาหารมาเป็นส่วนสะพานของจุดเริ่มต้นการสนทนา กระบวนการสนทนา ไม่ได้เกิดขึ้นเพียงการพูดคุย แต่ยังเกิดขึ้นในรูปแบบของการกระทำที่มีความหมายและเจตนาที่โอบอ้อมอารีของเพื่อนๆชาวญี่ปุ่นและข้าพเจ้า เป็นกระบวนการที่ตอบโต้กันไปมาทางการกระทำที่คล้ายกันกับขณะที่ข้าพเจ้ากำลังสร้างสรรค์ผลงาน

ในชุดผลงานนี้ได้เลือกใช้การใช้สีชอล์กน้ำมัน (Oil pastel) มาระบายลงบนกระดาษ การฝน บดบี้และขยี้ที่ข้าพเจ้าได้ออกแรงผ่านแท่งสีให้ระบายทั่วกระดาษ เป็นเหมือนลักษณะการตอบโต้ของแรงกระทำจากตัวเอง ที่สะท้อนกลับมายังข้อมือ ส่งผลต่อความรู้สึกภายใน จึงเกิดการควบคุมจังหวะการขยี้แท่งสีให้มีความสม่ำเสมอและให้เนื้อสีมีความนุ่มนวลขึ้น เมื่อระบายจนเสร็จพื้นที่ระนาบที่ว่างของเนื้อกระดาษก็ได้ถูกเนื้อสีชอล์กน้ำมันนุ่มหนักเต็มจนเต็มทั้งแผ่น เผยให้เห็นภาษาภาพที่ปรากฏขึ้นเป็นบทสนทนายาวระหว่างข้าพเจ้า และวัตถุ ผ่านเนื้อสีเพื่อสื่อสารเนื้อแท้แก่นสำคัญของสาร ความเข้าใจที่มีต่อประสบการณ์ อันเป็นแรงบันดาลใจตั้งต้นในการสร้างสรรค์งานชิ้นนั้นๆ

ในบางครั้งผลงานก็เป็นความทรงจำจากเหตุการณ์การตั้งใจฟังบทสนทนาภาษาญี่ปุ่น จากคุณยาย คุณย่า คุณปู่ คุณพ่อ คุณแม่ของเพื่อน การถูกพาไปเที่ยวสถานที่ใหม่ๆ การสนทนากับแมวของเพื่อนและเกิดความสนิทสนม คำสอนจากคุณยาย การแบ่งปันอาหาร ความห่วงใยที่ได้รับจากคุณแม่ของเพื่อนผ่านการถูกโทรศัพท์มาหาแม้จะไม่เข้าใจภาษาถิ่นมากนัก การบอกลา

หรือแม้แต่หน้าต่าง เมื่อข้าพเจ้าต้องเดินทางกลับมาที่ประเทศไทย ประสบการณ์เหล่านี้และสิ่งที่ได้เรียนรู้กลายเป็นความเข้าใจที่ภาษาพูดอันมีกำแพงทางวัฒนธรรมนั้นไม่ใช่อุปสรรคที่หนักหนาใด เป็นความเข้าใจถึงแก่นแท้ทางความรู้สึกที่สื่อผ่านภาษาที่อยู่ในนามธรรม

ข้าพเจ้ามองว่าสีก็มีหน้าที่เช่นนั้นในกระบวนการทำงานศิลปะ เนื้อหาสำคัญอาจไม่ใช่ว่าคือสีที่มีชื่อเรียกว่าอะไร ไม่ใช่ความหมายที่ตัวมันได้ถูกวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวมันนิยามให้ แต่คือความอิสระที่ไม่มีนิยามใดมากักขังความหมายของมัน เป็นเหมือนความรู้สึกที่อบอุ่นแต่ไม่ใช่สีส้มแดง เหลือง แต่กลับเป็นสีฟ้า ขาว เขียว

แรงบันดาลใจที่เป็นแรงกระตุ้นต่อความรู้สึกภายในของข้าพเจ้า ในบริบทแวดล้อมและกรอบภาษาที่เปลี่ยนไป ทำให้ผลงานที่สร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ 'บทสนทนาสีสันแห่งวัตถุ' นี้เต็มเปี่ยมไปด้วยความรู้สึกที่ถ่ายทอดผ่านเนื้อสี กลายเป็นการสื่อสารในรูปแบบของภาษาภาพแห่งนามธรรม

ซึ่งความสำคัญของการสื่อสารเนื้อหาของผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เป็นการต่อยอดความคิด รูปแบบผลงานที่สร้างสรรค์ขณะอาศัยอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น เมื่อได้กลับมาอยู่กับตนเอง ความรู้สึกที่มีในบทสนทนาของตนเองและผลงานก็มีการเปลี่ยนแปลงไป กลายเป็นการจดจ่อที่มีผลตั้งต้นมาจากประสบการณ์แห่งความสุข ความรู้สึกเหล่านั้นได้หลอมรวมการเป็นกระบวนการสมาธิ ทุกแรงฝนแห่งสีจากข้อมือ การพิจารณาวัตถุเพื่อทบทวนตนเองพัฒนาเป็นความสงบภายใต้สติที่เกิดจากการจับลมหายใจ เมื่อกระบวนการทำงานที่สิ้นไหลได้ดำเนินไป ความเห็นที่นำสนใจก็ผุดขึ้นมา ทำให้วิธีที่ข้าพเจ้าใช้ในการสนทนากับวัตถุได้พัฒนาต่อไปเพื่อหาความเป็นไปได้ใหม่ๆ ที่นำเสนอผ่านผลงานที่คอยย้ำเตือนตน ในการรับรู้ถึงการตั้งอยู่ของร่างกาย แลจิตใจขณะสร้างสรรค์ผลงาน

อิทธิพลที่ได้รับในการสร้างสรรค์

อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม

เมื่อได้มีโอกาสไปอาศัยอยู่ในต่างประเทศเป็นระยะเวลาานานกว่าปกติ ทำให้ข้าพเจ้ามีช่วงเวลาที่ได้อะไรๆ เกิดสิ่งต่างๆ รอบตัว ด้วยความซึ้งซึ้ง ค่อยๆ มองเห็นชีวิต การเติบโตของต้นไม้ ใบไม้ที่เปลี่ยนสีและฤดูกาลที่แปรเปลี่ยน ข้าพเจ้ามีความรู้สึกที่สภาพอากาศ ท้องฟ้าและสิ่งแวดล้อมที่ประเทศญี่ปุ่นมีสีที่สดใสในโทนที่แตกต่างกว่าประเทศไทยอยู่มาก ด้วย

ภูมิประเทศที่เป็นเกาะและแวดล้อมไปด้วยทะเลทำให้ท้องฟ้าสดใสเป็นสีฟ้าสะอาด อากาศบริสุทธิ์ และเห็นสีของแสงอย่างชัดเจน ด้วยสภาพความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันจากประเทศไทยที่เป็นประเทศ บ้านเกิดของข้าพเจ้า และแม้จะมีเอกสารที่รับรองว่าได้มีครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในระยะยาวก็ตาม แต่ทางกายภาพข้าพเจ้าถือเป็นชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศหมู่เกาะแห่งนี้ ที่ประเทศญี่ปุ่นมีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายและเทคโนโลยีที่มากมายอย่างที่ทั่วโลกทราบ แต่ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี เช่นนี้ก็แลกมาด้วยกฎระเบียบที่มากมาย คนญี่ปุ่นหลายคนตกอยู่ในภาวะความเครียด สภาวะทางจิตและอีกมากมายที่เป็นปัญหาทางสังคมอันประกอบด้วยเหตุผลที่ต่างกันออกไป มีทั้งความ บั่นทึง ทั้งความพิลึก ความวิปริต ความน่ารัก ความมดงามวิจิตร และความสงบ หลายสิ่งอย่าง เกิดขึ้นรอบๆอย่างเป็นธรรมชาติ มันเหมือนกับการตีวนของกลุ่มก้อนสีบนพลาเลทด้วยทำที่ ประหลาดแต่เมื่อใช้สีจากพลาเลทนั้นวาดภาพขึ้น กลับเป็นภาพวาดที่งามอย่างพิสดาร ข้าพเจ้ามอง ว่าสุนทรียเช่นนี้มีได้เฉพาะประเทศญี่ปุ่นแห่งนี้เท่านั้น เป็นความงามที่เกือบเศร้าสลดแต่ก็สงบ อย่างเด็ดเดี่ยว ข้าพเจ้าได้มองเห็นโลกที่มีประวัติศาสตร์แห่งอารยธรรมที่ยาวนานผ่านสายตาของ ตนเองขณะที่ได้อาศัยอยู่ในที่แห่งนี้ ได้เข้าใจถึงมุมมองของต้นกำเนิดปรัชญาหลายขนานที่เคย ศึกษาอ่านจากตำรา แม้ไม่ได้หยิบยกเรื่องราวนี้มาเป็นประเด็นในการทำงานศิลปะโดยตรง แต่ ความเป็นอยู่ที่โดดเด่น และเดี่ยวดายในประเทศญี่ปุ่น เป็นอีกสุนทรียทางความงามที่ข้าพเจ้าไม่ อาจอธิบายได้ หลายครั้งที่บรรยากาศที่แวดล้อมได้ชวนให้นึกถึงวิถีความเป็นอยู่ของชาวมุไร ความ สงบเรียบง่ายใต้ธรรมชาติที่งดงาม ข้าพเจ้ารู้สึกถึงพลังของธรรมชาติและจิตวิญญาณที่ยิ่งใหญ่อัน โอบล้อมคลุมอยู่จนทั่วประเทศญี่ปุ่น(不申) สิ่งที่ไม่อาจเห็นได้ด้วยตาแต่ถูกสัมผัสเข้าไปในใจนี้ ทำ ให้ข้าพเจ้ารู้สึกอยากปฏิบัติทุกสิ่งจากนี้ด้วยความสงบบนอบน้อมมากกว่าที่ผ่านมา

เมื่อกลับมาถึงประเทศไทย ข้าพเจ้าคิดว่าความรู้สึกที่เกิดขึ้นข้างต้น เป็น สุนทรียศาสตร์ทางจิตวิญญาณ ทำให้นึกถึงสิ่งที่อาจารย์คามิน เลิศชัยประเสริฐพูดไว้ว่า “ทุกคนมีสิ่ง ที่เรียกว่าความดีความจริงความงามอยู่ในตัวเสมอ ซึ่งสิ่งนี้เรียกว่าสุนทรียศาสตร์เชิงจิตวิญญาณ ร่างกายของมนุษย์มนุษย์คือพิพิภพและจิตวิญญาณคืองานศิลปะมนุษย์ทุกคนคือศิลปินที่ สร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้ออกมาในรูปแบบของการใช้ชีวิตที่แตกต่างกันออกไป”(พระราชพร โตเทศ, 2560)

สุนทรียศาสตร์ หมายถึง วิชา แห่งหลักหรือนิยมที่ ศึกษาค้นคว้า เเชิงปรัชญาที่ว่าว่า ด้วยเรื่องความงามความพึงพอใจและ เกี่ยวกับความรู้สึกที่เกิดจากการรับรู้ของมนุษย์ ที่ทำให้ มนุษย์เกิดความรู้สึกเบิกบานจิตใจอิ่มเอมจิตใจและรู้สึกยินดี โดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นคุณค่าใด

ใด อันเกิดขึ้นที่ตัววัตถุหรือเกิดจากบุคคลเป็นผู้ให้ความรู้สึกพึงพอใจเชิงบวกเพื่อที่จะสร้างสรรค์ความงามนั้นขึ้นมา ซึ่งหากได้สร้างสรรค์เป็นผลงานทัศนศิลป์ถนอมนิยมของศิลปินก็จะปรากฏขึ้นในผลงาน อันมีผลพวงมาจากประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ ภูมิหลังในชีวิตและทัศนคติส่วนตัว โครงสร้างทางจิตวิทยา บริบทสังคมที่แวดล้อม ทำให้ผู้ที่มีความสนใจต่อผลงานทัศนศิลป์ชิ้นนั้นก็ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีสุนทรียะที่ใกล้เคียงกันกับศิลปิน ซึ่งข้าพเจ้ามองว่ากระบวนการนี้ ถือเป็นการส่งต่อความเบิกบานหัวใจให้เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน (พระมหาดร.จิตติภัทร อจลธมฺโมและ พระดร.หัสดี กิตติอนุโท, -)

ซึ่งแหล่งการรับรู้สุนทรียศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์ นั้นมีส่วนที่สำคัญ3ประการ คือ

- 1.) ธรรมชาติ (Nature)
- 2.) สังคม (Social)
- 3.) บุคคล (Individual)

ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานนิพนธ์ชุดบทสนทนาสี่สั้นแห่งวัตถุของข้าพเจ้าได้มองผ่านสายตาของตนเอง ที่เป็นทั้งผู้สังเกตและผู้สร้างสรรค์อันได้รับแรงบันดาลใจมาจากประสบการณ์ที่ข้าพเจ้าได้เผชิญโดยตรงทำให้ มุมมองที่ถ่ายทอดออกมา จึงเป็นเพียงความเห็นของมนุษย์คนหนึ่งที่ยังมีกิเลส ความโลภ ความโกรธ มีความหลง ซึ่งทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกว่หากจะมีความรู้สึกเช่นนั้นอยู่ ก็อยากให้ได้สัมผัสประสบการณ์ชีวิตของตนเองและนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์และถ่ายทอดออกไป แบบที่ก่อให้เกิดเป็นประเด็นอันนำไปสู่ของผลทางความสุข ทั้งกับผู้สร้างสรรค์และผู้ที่ได้มาพบเจอ

ผลงานนิพนธ์ชุดบทสนทนาสี่สั้นแห่งวัตถุของข้าพเจ้านั้นก่อกำเนิดมาจากประสบการณ์ชีวิตส่วนตัวที่รายล้อมไปด้วยธรรมชาติสังคมและผู้คนอย่างปฏิเสธไม่ได้ มีทั้งเรื่องทุกข์เรื่องสุขเรื่องเศร้าเรื่องน่าดีใจและความรู้สึกเฉยชาหรือแม้แต่ความสงบสุขทางจิตวิญญาณ ประสบการณ์ ทุกอย่างล้วนมีสุนทรียะในตัวมันเองหากเราได้เปิดหัวใจเรียนรู้และยอมรับมันตามหลักเหตุผล เราก็จะพบว่าทุกสิ่ง ล้วนมีความงาม ความหมายและมีคุณค่าในตัวของมันเอง

ประสบการณ์ คือ เรื่องราวที่เกิดขึ้น กับโลกภายนอกและเข้ามาปะทะกับผัสสะของเราทำให้เกิดการรับรู้กลับโลกภายในของตัวเราเอง กลายเป็นประสบการณ์ส่วนตัวที่ได้สัมผัสเอาไว้ในส่วนของความทรงจำทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งความ เข้มข้น ของประสบการณ์ แต่ละคนจะแตกต่างกันออกไปตามประสิทธิภาพของสุขภาพกายและสุขภาพใจของคนๆนั้น

ประสบการณ์แบ่งได้2ประเภทคือ

- 1.) ประสบการณ์ตรง หมายถึง เรื่องราวที่เกิดขึ้นกับโลกภายนอกเข้ามาปะทะกับภาษาของเราโดยตรง
- 2.) ประสบการณ์รอง หมายถึง เรื่องราวที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นและเขาผู้นั้นได้นำมาเล่าให้เราฟัง

ในตำรา กล่าวว่าการเลือกหาประสบการณ์ตามความพึงพอใจของตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อมอันส่งผลให้เราเกิดความสุขความเพลิดเพลินจิตใจในเชิงบวกถือเป็น**ประสบการณ์สุนทรีย์** ซึ่งประสบการณ์สุนทรีย์นี้ มีผลที่แผ่แผ่ให้แก่ผู้อื่นได้รู้สึกเบิกบานหัวใจและมีความสุขไปพร้อมกับเราได้เป็นอัตโนมัติ เป็นความสุขที่เข้าไปสัมผัสกับโลกทางอารมณ์และผ่อนคลายจากโลกแห่งความเป็นจริงกล่าวคือประสบการณ์สุนทรีย์นั้นจะแยก ตัวออกจากเหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้นจริงตรงหน้าของเรา เช่น ประสบการณ์สุนทรีย์คือการดื่มน้ำผลไม้เพื่อลิ้มรสชาติอร่อยและดื่มด่ำกับความสดชื่นไม่ใช่เพราะรู้สึกหิวกระหายน้ำ เพราะถ้าหากเราดื่มน้ำผลไม้เพราะว่าคอแห้งหรือขาดน้ำมานานนั้น จะคือความเป็นจริงที่ตอบสนองของความกระหายไม่ถือว่าเป็นสุนทรีย์ แต่ ในความเห็นของข้าพเจ้ามองว่า แม้จะเป็นปฏิกิริยาตอบสนองตามธรรมชาติของร่างกายที่เกิดขึ้น หากเรามีสติรู้ตัวและกระทำสิ่งนั้นด้วยความตั้งใจ เพื่อเติมเต็มและตอบสนองความรู้สึกที่ปรากฏขึ้นกับเรา ก็ถือว่าเป็นประสบการณ์สุนทรีย์ที่เรียบง่ายได้เช่นกัน

ซึ่งส่วนประกอบของประสบการณ์สุนทรีย์แบ่งออกเป็น3ส่วน

- 1.) ส่วนที่เป็นตัว สุนทรีย์ คือ วัตถุสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นเองในธรรมชาติรวมถึงสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น
- 2.) ส่วนที่เป็น ความรู้สึกสุนทรีย์ คือ ความรู้สึกตอบสนอง หลังจากที่ได้รับประสบการณ์สุนทรีย์ ทางที่แสดงออกสู่การกระทำและที่รู้สึกอยู่ภายใน

- 3.) ส่วนที่เป็นความคิดรวบยอด คือ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ของตัวบุคคลผู้ที่เผชิญหน้ากับประสบการณ์สุนทรียะ นั้นและมีผลสรุปออกมาเป็นแนวคิด ตามทัศนคติส่วนตัวซึ่งก่อให้เกิดความสำนึกในแง่มุมมองที่แตกต่างออกไป ตามความเห็นของบุคคลนั้น

ประสบการณ์ทั่วไป

สิ่งแวดล้อม

ผู้ดู

ประสบการณ์สุนทรียะ

วัตถุสุนทรียะ

วัตถุธาตุ
, ประเด็น

ความรู้สึกสุนทรียะ

ความรู้สึกเพลิดเพลิน

รูปแบบ, กระบวนการ

ความคิดรวบยอด

ความเป็นมา

อย่างที่กล่าวมาข้างต้นประสบการณ์สุนทรียะมีคุณสมบัติที่ แบ่งปันให้กับผู้อื่นได้

เรียกว่าประสบการณ์สุนทรียะและการแตกตัว ซึ่งตัวข้าพเจ้าเองมีความเห็นพ้องกับ แนวคิดนี้ เพราะว่าพลังงานพลังงานบวกสามารถส่งต่อให้กับผู้อื่นได้ผ่านทางความรู้สึกและคลื่นพลังงาน จากตัวเรา ซึ่งแสดงออกทางคำพูดการกระทำสีหน้าแววตาและบุคลิกภาพ ซึ่งหลักของการแตกตัวที่ต่อไปนี้ ข้าพเจ้าขอเรียกว่าการแบ่งปันความสุข ซึ่งจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดในบรรยากาศที่เอื้ออำนวยและโอกาสที่เหมาะสมระหว่างบุคคล ที่ทั้งสองฝ่ายอยู่ในตำแหน่งแห่งการรับรู้วัตถุสุนทรียะนั้นตรงกัน เช่น การอาจารย์พูดคุยแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับผลงานศิลปะในเชิงวิชาการเพื่อแบ่งปันประสบการณ์การเรียนรู้และมุมมองการมองเห็นให้แก่นักศึกษาในบรรยากาศที่เป็นกันเอง เป็นต้น และการแบ่งปันความสุขหรือการแตกตัวของประสบการณ์สุนทรียะ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดโดยการแบ่งปันให้กับผู้อื่นและอีกหลายหลายคนได้นั้นก็ต้องเกิดจากการที่ ผู้แบ่งปันความสุขความสมบูรณ์พร้อมทั้งสุขภาพกายและสุขภาพใจ กระบวนการแตกตัวของประสบการณ์สุนทรียะ จึงจะทำงานได้อย่างเต็มกระบวนการ

ข้าพเจ้ามองว่ากระบวนการแตกตัวของสุนทรียะ ตามหลักทฤษฎีมีหลักคล้ายกับการแผ่เมตตาของหลวงปู่ทิวา อาภากร ที่ข้าพเจ้าได้ไปปฏิบัติธรรมถือศีลกับท่าน ดังที่กล่าวมาข้างต้น ข้าพเจ้ามีความเห็นพ้องว่าการจะแบ่งปันความสุขให้กับผู้อื่นได้นั้นเราจะต้องเริ่มจากการทำให้ตัวเองมีความสุขเสียก่อนและค่อยๆแพร่กระจายออกไปยังผู้คน ที่อยู่แวดล้อม ในชีวิตประจำวัน คนแปลกหน้า สมาชิกในครอบครัว บุคคลที่รัก ในท้ายสุดบุคคลที่เราารู้สึกเกลียด เมื่อเรามีความสุขสงบจากภายในเราก็จะสามารถมีความรู้สึกต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมและแบ่งปันความสุขของเราแก่ผู้อื่นได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งการที่เราจะมีความสุขจากภายในด้านนั้นต้องเริ่มจากการที่เรามีสติ และรู้ตัวอยู่เสมอว่าตนเองตั้งอยู่ในลักษณะใด ทั้งทางกายและทางใจ พิจารณาตนเองอยู่ทุกขณะจิต เป็นการสนทนาระหว่างกายกับจิต ให้จดจ่ออยู่กับสมาธิซึ่งก็คือความตั้งมั่นของจิต ซึ่งเมื่อจิตอยู่ในอารมณ์ที่คงตัวจิตก็จะว่างจากอารมณ์ ความรู้สึกโลก ความรู้สึกโกรธและความรู้สึกหลงอันเป็นเหตุไปสู่สภาวะความทุกข์ที่ทำให้จิตปรุงแต่ง ซึ่งสิ่งสำคัญในกระบวนการที่นำไปสู่สภาวะของความเป็นสุขแก่ตัวเรานั้นก็คือ การมีสติอยู่กับลมหายใจทุกอิริยาบถ ทำให้เกิดสมาธิ ขึ้นในจิตใจ เป็นอารมณ์ที่ว่างจากความทุกข์ทั้งปวง ซึ่งหากปฏิบัติเช่นนี้ทุกวันแม้แต่ขณะสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ข้าพเจ้าคิดว่านอกจากศิลปะจะเป็นเครื่องมือหนึ่งแห่งการพัฒนาสมาธิแล้วก็ยังคงเป็นเครื่องมือแห่งการรู้สติได้เช่นกัน (หลวงปู่ทิวา อาภากร Official, 2563)

อิทธิพลจากปรัชญาเซน

ปรัชญาเซนเป็นนิกายหนึ่งในพุทธศาสนาฝ่ายมหายานมีความเชื่อว่า พุทธศาสนาเกิดขึ้นจากการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ทำมีความเชื่อว่าจะไม่ยึดติดกับตัวอักษรในคัมภีร์ ไม่ยึดติดกับตัวตนหรือสิ่งของที่ไม่จำเป็น อยู่กับปัจจุบันขณะ มีการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย สมถะ ซึ่งมีจุดเริ่มต้นมาจากการเผยแผ่ของพระเอะอิไซ (Eisai) ใน คริสต์ศักราช 1215 ซึ่งท่านเป็นพระญี่ปุ่นที่เข้าไปศึกษาในจีนใน คริสต์ศักราช 527 โดยหลักสำคัญของนิกายเซนนั้น จุดมุ่งหมายของการตรัสรู้ “ซาโตริ”³ คือ การตัดขาดจาก อวิชชา ตัณหา อุปทาน จนเข้าสู่การหลุดพ้น สุนทรียะ (ศราวุฑธ อินทร์ประยูร, 2560)

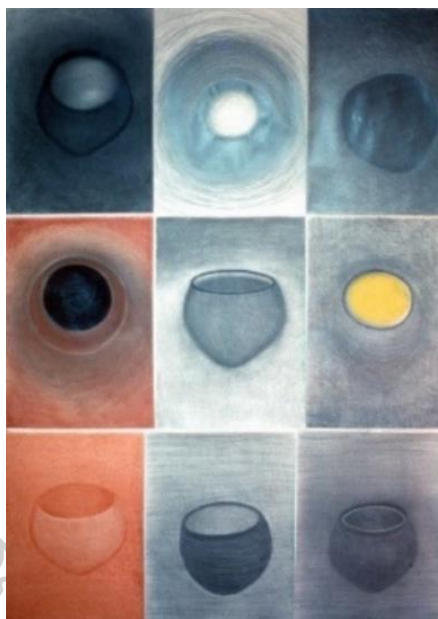
จากประสบการณ์ที่ข้าพเจ้าได้ไปอาศัยอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่นในระยะเวลาหนึ่ง ทำให้มองเห็นว่าภายในความเชื่อ กรอบคิด ศิลปกรรมหรือแม้แต่ความรู้สึกที่ได้รับจากประสบการณ์สุนทรียะนั้น ได้มีความรู้สึกที่มีการแผ่ตัวของปรัชญาเซนในหลายสิ่ง มีความเข้มข้นและบางเบาไม่เท่ากัน แต่ที่นี้ข้าพเจ้ามองเห็นว่าอาจเป็นเสียที่ข้าพเจ้าเองอาจได้รับอิทธิพลเข้ามาในความรู้สึกเบื้องต้นอย่างปฏิเสธไม่ได้ ซึ่งอาจแสดงออกมาในผลงานในลักษณะของความเรียบง่าย มีความนามธรรมสูง

ผลงานส่วนใหญ่คือไม่ค่อยติดกับรูปลักษณะที่ตายตัว เอาใจใส่กับกระบวนการที่อยากจะขับเคลื่อนถึงการระลึกรู้สติ อันเป็นฐานสำคัญของการสมาธิ และยังคงค้นหาถึงจุดร่วมของศิลปะ ปรัชญาและศาสนาเข้าด้วยกัน เพื่อผลของการสร้างความสุขสงบที่บริบูรณ์ จึงพยายามศึกษาคำอธิบายลักษณะของความรู้สึกและการทำความเข้าใจกระบวนการสร้างสรรค์ของตัวเอง ด้วยการพิจารณาภาพของประสบการณ์และพิสูจน์ด้วยกระบวนการใช้เครื่องมือที่เรียบง่ายอย่างสี่ชอล์กน้ำมันในการค้นหาความหมายของสภาวะที่ปรากฏขึ้นของความรู้สึกภายใน ทำให้ได้เห็นถึงสิ่งที่ตัวเองอยากจะพัฒนานั้นก็คือเรื่องการพัฒนาจิตตัวเองให้มีสติระลึกรู้ถึงปัจจุบันขณะ เพื่อที่จะได้พัฒนาสมาธิของตนเองและการสร้างสรรค์งานศิลปะต่อไป

ความสนใจต่อมาที่ข้าพเจ้ามองว่ามีจุดตัดที่อาจได้รับอิทธิพลทางความคิดมาจากปรัชญาเซนก็คือ ความสนใจที่ข้าพเจ้ามีต่อการใช้ผัสสะของผู้ชมขณะที่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานในส่วนของข้าพเจ้าได้จบลงแล้ว ข้าพเจ้าให้คุณค่ากับความเข้าใจเชิงปัญญาที่เกิดจากผัสสะของผู้อ่านงานหรือแม้แต่ขณะที่กระบวนการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าได้ดำเนินไปมากกว่าความเข้าใจเชิงเหตุผล และให้ความสำคัญถึงมวลรวมของบรรยากาศทั้งหมดมากกว่าภาพสำเร็จของผลงานในหนึ่งชิ้นที่มากเกินไปกว่าทุกชิ้น ซึ่งข้าพเจ้ามีความสนใจถึงสภาวะที่เกิดขึ้นกับตัวเองขณะที่สร้างสรรค์ผลงาน และจะเป็นประโยชน์สูงสุดหากผู้ชมได้เกิดการไตร่ตรองและเอาใจใส่ต่อการอ่านผลงาน และเกิดผลที่เป็นสุขสงบอันในใจที่เรียบง่ายขึ้น

อิทธิพลทางด้านศิลปกรรม

ในการสร้างสรรค์ผลงาน ทัศนศิลป์ของข้าพเจ้านั้นนอกจากที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากประสบการณ์ส่วนตัวแล้วยังได้ศึกษาค้นคว้าศิลปินที่มีวิธีการจัดการแนวคิด การสังเคราะห์ข้อมูลออกมาเป็นรูปแบบและวิธีการที่น่าเสนอถึงเนื้อหาภายในของตนเอง ได้อย่างน่าสนใจ มีโครงสร้างการทำงานที่ให้ความสำคัญกับความรู้สึกของความเป็นมนุษย์อยู่ ข้าพเจ้ามองว่าในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ความรู้สึกอย่างหนึ่งเป็นสิ่งสำคัญอันดับต้นๆ เพราะการทำงานศิลปะคือการแสดงออกถึงทัศนคติภายในของผู้สร้างสรรค์และสะท้อนบุคลิกภาพ การใช้ความรู้สึกในการสร้างสรรค์ผลงานจึงยังเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าให้คุณค่ากับมัน

ภาพที่ 1 ภาพวาดเส้นรูปทรงของบาตรพระเพื่อฝึกฝนจิตของ มณเฑียร บุญมา
ที่มา <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1743735605680287&set=a.1626444460742736>

มณเฑียร บุญมา เป็นหนึ่งในศิลปินไทยที่มีความโดดเด่นในการใช้วัสดุและลวดลายพื้นบ้านในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจัดวาง ซึ่งสุนทรียศาสตร์ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของมณเฑียรประกอบสร้างจากประสบการณ์ส่วนตัวและความเข้าใจถึงจุดยืนของตนเองในด้านศาสนา วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ บริบทรอบๆ ตัวเอง อันสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตไทย วัฒนธรรมและศาสนาประจำชาติที่ถ่ายทอดออกมาให้เห็นถึงกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานที่มีการจัดระเบียบทางจิตวิญญาณและสติปัญญาของตนเองอย่างชัดเจน ซึ่งจะมีรายละเอียดแยกย่อยไปในหลายแง่มุมที่ต่างกันในแต่ละชุดผลงาน โดยโครงสร้างในการสร้างสรรค์ผลงานของมณเฑียร มีความมุ่งเน้นไปในวัตถุประสงค์อันเป็นสถานที่สำหรับกิจกรรมทางจิตและการฝึกจิตใจให้สงบด้วยการทำสมาธิ (Somporn Rodboon, 2539)

ภาพวาดเส้นชุดรูปทรงของบาตรพระเป็นผลงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสภาวะจิตของศิลปิน ในช่วงที่มีเรื่องยุ่งเหยิงในชีวิต มณเฑียรได้เขียนภาพบาตรพระทุกวัน โดยเริ่มจากวงกลมส่วนปากบาตรและค่อยๆ พิจารณาปรับแก้ไขเส้นของรูปทรงบาตรพระไปเป็นลำดับ ศิลปินกล่าวว่า เขาได้พยายามแก้ไขเส้นที่วาด ขณะเดียวกันนั้นก็เปรียบเหมือนการขจัดปัญหาภายในใจของตนเองไปพร้อมกับเส้นที่เขียนไปบนกระดาษ ซึ่งภาพสำเร็จของผลงานก็เป็นการบันทึกภาวะจิตของศิลปินในปัจจุบันขณะไปด้วย

โดยลักษณะทางกายภาพบาตรพระมีรูปทรงที่เป็นเรขาคณิต (Geometric form) แต่เมื่อถูกตั้งอยู่ที่พื้นโดยไม่มีฐานวาง ส่วนก้นของบาตรที่เป็นก้นแหลมจะทำให้บาตรสามารถพลิกกลับไปมาได้ คือทำให้เห็นถึงความไม่แน่นอนของรูปทรงที่เกิดขึ้น แสดงให้เห็นถึงความเป็นอินทรีย์รูป (Organic form) ด้วย การถือประคองบาตรของพระสงฆ์จึงมีความจำเป็นที่ท่านจะต้องใช้สองมือค้อมประคองไว้ ซึ่งถือเป็นการรวบรวมสติและสมาธิบนพื้นฐานของอากัปกริยาการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย (Montien Atelier, 2561)

จากบทสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่าในกระบวนการสร้างสรรค์ ศิลปินมีการพิจารณารูปทรงของวัตถุ ภาพของวัตถุที่ปรากฏในสถานการณ์จริง และความเข้าใจของตัวเองที่มีต่อปรากฏการณ์ตรงหน้า ซึ่งหยิบใช้การวาดเส้นมาเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจสภาวะภายในของตนเอง ผู้การแสดงออกมาภายนอกให้สามารถมองเห็นเป็นกระบวนการทำความเข้าใจในรูปแบบของภาษาภาพ

Lee Ufan นักทฤษฎีและศิลปินชาวเกาหลีที่มีบทบาทสำคัญในเกาหลี ญี่ปุ่น และฝรั่งเศส มาตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1960 ผู้ปฏิบัติงานชั้นนำของ Mono-ha (School of Things) ซึ่งเป็นขบวนการศิลปะญี่ปุ่นเป็นกลุ่มสร้างขึ้นด้วยแนวคิด แนวปฏิบัติที่มีการแสดงออกถึงตัวตนที่น้อยที่สุด

ภาพที่ 2 Dialogue, 2017, Acrylic on canvas, 218.8 x 291.2 x 5.5 cm

ที่มา <https://www.mori.art.museum/en/collection/5108/index.html>

ลีมีความพยายามที่จะซึมซับประสบการณ์ของพื้นที่ที่อยู่นอกเหนือวัสดุที่เขาใช้ในการสร้างสรรค์ ผลงานของเขานำเสนอการจัดเรียงวัสดุ และการประกอบสร้างวัตถุที่แยกจากกันขึ้นมาใหม่ ผ่านการทำงานด้วยมือของตัวเอง แม้สร้างสรรคภายใต้แนวคิดเดียวกันแต่ก็มีลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกันไป ซึ่งที่เผยให้เห็นถึงเครือข่ายความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกันระหว่างผู้ชม วัสดุ และขนาด ผลงาน การติดตั้งของลีได้ประกอบสร้างเป็นภูมิประเทศเชิงภาพขนาดย่อม โดยสะท้อนถึงเรื่องการเผชิญหน้า การมองเห็นการมีอยู่จริงของสิ่งที่อยู่ตรงหน้าเราตามความเป็นจริงตามที่เป็นอยู่ การค้นหาความกลมกลืนโดยลองเริ่มต้นทำสิ่งใหม่ให้กับโลก ซึ่งมีหมุดหมายสำคัญที่กล่าวถึงการจัดการตนเองได้บรรทัดฐานของกับความไม่สมดุลในสังคมร่วมสมัยปัจจุบันนี้ด้วย (Freunde der Nationalgalerie, 2566)

ผลงานของลี นำเสนอโดยมีการจัดวางที่เอื้อต่อการเผชิญหน้าของผู้ชม ซึ่งผลงานแต่ละชิ้นมีพื้นที่เป็นของตัวเอง เพื่ออนุญาตให้ผู้ชมได้มีประสบการณ์ที่ถูกโอบล้อมด้วยสัจธรรมในวัตถุอย่างเท่าเทียม เป็นการเผชิญหน้าที่ต่อมาเกิดการสะท้อนกลับกลายเป็นการตอบโต้ระหว่างผู้ชมและผลงาน รวมถึงการรับรู้ถึงความสุขที่เกิดจากการมองเห็นความงามในสุนทรีย์ของสภาวะความเป็นธรรมชาติของโลก ที่สื่อสารถออกมาในผลงานของลี ซึ่งในขณะเดียวกันนั้น สถานะของวัตถุก็ได้เปลี่ยนจากงานของเขาไปสู่ประสบการณ์ที่มีเพียงชั่วคราว ซึ่งทำให้ผู้ชมได้ย้อนกลับมารับรู้ถึงตนเองผ่านหัวใจที่กำลังเต้นไปในขณะนั้น ซึ่งสามารถยืนยันด้วยความรู้สึกภายในของตนเองก่อให้เกิดเป็นความสุขในช่วงหนึ่งเช่นกัน

Park Seo-Bo ปาร์ค เซโบ ศิลปินชาวเกาหลี ที่เป็นหนึ่งในกลุ่ม Dansaekhwa แปลว่า ภาพวาดด้วยสีเอกรงค์ ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกนิยามย้อนหลังที่รวมงานศิลปะที่แตกต่างกัน โดยผลงานมีลักษณะที่ใช้สีน้อยและเน้นกระบวนการ มีความมุ่งมั่นในการคิดที่เกี่ยวกับองค์ประกอบที่เป็นส่วนสื่อในการวาดภาพ เช่น เส้น กรอบ พื้นผิว และพื้นที่โดยรอบที่ผ่านการทำความเข้าใจโดยศิลปิน ซึ่งจัดแสดงในเกาหลีได้ตั้งแต่กลางทศวรรษ 1970

ภาพที่ 3 Studio Visit | Park Seo-Bo

ที่มา <https://i.ytimg.com/vi/C22h7rUemAY/maxresdefault.jpg>

ปาร์คมองว่าการปฏิบัติศิลปะของเขาให้เป็นการทำสมาธิแบบหนึ่ง การฝึกตัวเอง การใช้ความสามารถรักษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการรักษาสมดุลระหว่างเหตุผลและอารมณ์ที่มักจะขัดแย้งกันข้างในใจ ซึ่งกระบวนการที่ศิลปินทำเป็นเพียงเครื่องมือในการรับรู้เป็น ซึ่งจะเห็นได้ว่าปาร์คให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างสรรค์อันเป็นสาระตะของการทำสมาธิเป็นอันดับต้น

ปาร์คสร้างผลงานขึ้นโดยการใช้ดินสอไม้ขีดเส้นดินสอบนสีน้ำมันเปียกทุกๆวัน ให้ออกมาในลักษณะที่ดูเหมือนคลื่นดินสอดำ และทาผีแบงสีขาวเบาๆทับลงไปเป็นโครงสร้างกระบวนการที่เรียบง่ายที่ทำซ้ำไปซ้ำมา เขาตากให้แห้งในหนึ่งสัปดาห์ แล้วกลับมาทำอีกครั้งในสัปดาห์ต่อมา เมื่อมองดูจะเห็นเป็นแถวที่ดูเรียบง่าย มันเป็นการฝึกฝน ที่ทำซ้ำๆ ซึ่งอีกนัยยะหนึ่งก็หมายถึงการทำจิตตัวเองให้ว่าง ซึ่งในพุทธศาสนา หากให้เปรียบเทียบสภาวะความว่างขณะทำสมาธิกับความว่างแบบพื้นที่ว่าง(Space) การทำสมาธินั้น มีสถานะทั้งเนื้อหาและรูปแบบที่เป็นโมฆะ(void) ที่หมายถึงสิ่งที่เป็นประสบการณ์ ไม่ใช่ตัววัตถุที่ดำรงอยู่หรือสิ่งที่ไม่ได้อยู่แต่ยังกล่าวถึงได้ สำหรับปาร์ค ศิลปะยังเป็นช่องทางในการเปลี่ยนอารมณ์ความรู้สึกอันรุนแรง ความทุกข์ยาก สงคราม การถ่ายทอดถึงบุคลิกภาพของเขา หรือแม้แต่ระบายการทะเลาะวิวาทลงไป ให้กลายเป็นความสงบที่สวยงามในชีวิตประจำวัน

ด้วย (Will Heinrich, 2566)

ปาร์คบอกว่าคนเราจะมีมาตราส่วนที่คล้ายเส้นแบ่งกึ่งกลางเมื่ออายุคนถึง 50 ปี เขากล่าวอีกว่าเพียงสายลมเล็กน้อยก็ทำให้มันเคลื่อนไหวอีกครั้ง ซึ่งตัวข้าพเจ้ามองว่ามันคือการไหว

ติง หรือความไม่เที่ยงนั่นเอง ความไม่เที่ยงคือสิ่งที่อยู่ในตัวทุกคน ซึ่งจะตกไปด้านใดด้านหนึ่งก็ได้ หมายถึงจะอยู่หรือจะตายก็ได้ นั่นคือสิ่งที่ทำให้เกิดแรงต้านภายใน ที่ขัดแย้งกันไปมาทำให้ความใจภายในไม่สเถียร ข้าพเจ้ามองว่าคือความไม่แน่นอนของอารมณ์มนุษย์ ดังนั้นการรักษาสมดุลใจจึงสำคัญมาก เพื่อให้จิตใจเราตั้งอยู่ได้และไม่ตกไปในทางใดทางหนึ่งก่อนถึงเวลา และความสมดุลจะเกิดขึ้นได้นั้นจะต้องเริ่มจากการมีสติมองเห็นตัวเองที่ตั้งอยู่ (White Cube, 2565)

ซึ่งปาร์คมีความคิดที่ว่าจุดสิ้นสุดของการทำงานของตัวเขาคือ เมื่อเขาไม่สามารถทำมันได้ต่อไป มันจะจบลงเมื่อคุณรู้สึกว่ามันจะจบลง และมันจะเกิดความสมดุลภายในเมื่อคุณทำมันจนกระทั่งคุณมองเห็นมันด้วยตัวเอง สิ่งนี้ทำให้เห็นว่าปาร์คมีความมุ่งมั่นในการทำงานศิลปะของเขาที่มีจุดเริ่มต้นมาจากสัญชาตญาณ อันซับซ้อนเคลื่อนต่อไปด้วยกระบวนการทำสมาธิอย่างมาก

ข้าพเจ้ามองว่าศิลปินกล่าวถึงช่วงเวลาที่เกิดการตระหนักรู้และใช้กระบวนการขีดข่วนเป็นเพียงการปฏิบัติระลึกภูสติอันประกอบร่างเป็นสมาธิ ส่วนที่เหลือหลังจากนั้นอาจหมายถึงผลงานศิลปะของเขานั้น เป็นเพียงกากที่เหลืออยู่ เป็นเหมือนเศษเสี้ยวที่ปรากฏขึ้น แต่เนื้อความหมายที่แท้จริงคือสิ่งที่ศิลปินได้รับและระลึกไว้ในขณะที่กระบวนการสร้างสรรค์ดำเนินไป

Wolfgang laib ว็อล์ฟกัง ไลป์ ศิลปินจัดวางร่วมสมัย ชาวเยอรมัน ที่ตัดสินใจมาสู่หนทาง เป็นศิลปินหลังจากเรียนจบแพทย์ เขามีความสนใจที่จะแสดงออกถึงความเชื่อมโยงทางจิต ระหว่างธรรมชาติและวัสดุ ซึ่งผลงานของเขาได้รับแรงบันดาลใจจากภาพวาดนามธรรมโบราณ ของปรัชญาศิลปะและศาสนาของศาสนาฮินดูแบบตันตระที่กล่าวถึงการประสานจิตวิญญาณกับ จักรวาลและการตรัสรู้ โดยศิลปินได้เลือกใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น เกสรดอกไม้ ชีผึ้ง ข้าว น้ำมัน ทองเหลือง ไม้ และหินขนาดใหญ่ ซึ่งทำให้ผลงานของเขาสามารถนำเสนอถึงแก่นแท้ของเต๋า และ พุทธศาสนาแบบตันตระศิลปะจัดวางของเขาส่วนใหญ่มีลักษณะที่มีความเรียบง่าย แต่สะท้อนให้เห็นถึงพิธีกรรมทางความคิดในกระบวนการสร้างสรรค์ที่เข้มข้น สิ่งนี้เองที่ส่งผลต่อสุนทรีย์ภาพใน ผลงานของเขามีความนุ่ม เบา บาง

ภาพที่ 4 Wolfgang Laib installing "Pollen from Hazelnut" (2013) at the Museum of Modern Art, New York, NY

ที่มา <https://art21.org/gallery/wolfgang-laib-artist-at-work/>

ว็อล์ฟกังเก็บรวบรวมละอองเกสรดอกไม้จากทุ่งนารอบรอบบ้านของเขาในทุกๆปีของวง ฤดูใบไม้ผลิและฤดูร้อน ใช้เวลาหลายปีในการรวบรวมมวลสารทั้งหมดของละอองเกสร ซึ่ง กระบวนการของการติดตั้งนั้นดูเรียบง่าย แต่ต้องใช้ความพยายาม มุ่งมั่น และสงบอย่างมาก ว็อล์ฟกัง วางละอองเกสรดอกไม้ไว้ในตะแกรงร้อน และเริ่มแตะมันเป็นจังหวะเพื่อกระจาย ละออง เกสรให้มีน้ำหนักที่เท่าเทียมและทั่วถึงทุกพื้นที่ที่เขาได้วางแผนไว้ เมื่อผลงานสำเร็จ จึงปรากฏเป็น สีเหลืองจตุรัสสี่เดียวกับละอองเกสรขนาดใหญ่ที่เปล่งสีและแสงที่เป็นบรรยากาศของความสงบที่ ทรงพลังด้วยความเข้มข้นของสี

ในการทำงานของเขา ข้าพเจ้ามองเห็นถึงวิธีการที่ศิลปินดูการทำสมาธิในการเคลื่อนไหว
ของตัวเอง เขามีความสงบสูงกับตัวเองและผลงาน ขณะนั้นได้เกิดการตอบโต้ระหว่างกระบวนการ
ปฏิบัติ ความคิดและภาพปรากฏของผลงาน ซึ่งเราจะสังเกตเห็นได้จากการที่ศิลปินค่อยๆก้าวเดิน
อย่างเป็นระบบที่งดงามในขณะที่เขาสร้างและสร้างสรรค์จัดวางซ้ำๆ คล้ายการภาวนากำหนดจิต
และพิจารณาการกระทำของตนเองที่จัดการกับตัววัตถุ ซึ่งศิลปินได้อธิบายกระบวนการดังกล่าวว่า
เป็นพิธีกรรมของงาน ทำให้ข้าพเจ้าได้มองเห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างธรรมชาติจิตวิญญาณและ
ปรัชญาทางศาสนา การใช้วัสดุที่มีการแสดงให้เห็นถึงความเป็นอินทรีย์รูป (Organic form) นั้น
ชี้ให้เห็นถึงชั้นความหมายของผลงานที่ตั้งอยู่ระหว่างความชั่วคราวและความเป็นนิรันดร์ของ
สารัตถะในเนื้อแท้ของชีวิต (Art21, 2566)

ภาพที่ 5 California Coast (1982) by Etel Adnan

ที่มา <https://mizna.org/mizna-news/luminance-a-tribute-to-etel-adnan/>

Ethel Annan เอเทล แอดนัน เป็นนักเขียนและนักกวี ศิลปินวาดภาพทิวทัศน์แนวนามธรรมและมีการใช้สีที่โดดเด่น เธอทำงานศิลปะเพื่อแสดงถึงประสบการณ์ส่วนตัวเกี่ยวกับทิวทัศน์และถ่ายทอดพลังแห่งธรรมชาติผ่านงานศิลปะของเธอ การเขียนและการวาดภาพเป็นสิ่งส่งเสริมซึ่งกันและกันในกระบวนการสร้างสรรค์ของเธอ เธอบอกว่าเธอเขียนสิ่งที่เธอเห็นว่าสิ่งที่เธอเป็น เธอสร้างสรรค์ศิลปะหลายประเภททั้งสิ่งทอวรรณกรรมภาพวาดและหนังสือพิมพ์ เธอมีความสนใจกับผลงานของวินเซนต์แวนโก๊ะ

เธอกล่าวว่าเธออ่อนไหวกับความงามและความงามก็คือความรู้สึกภายในแล้วมันทำให้เรามีความสุขมันไม่ซับซ้อนเราต้องการมันเป็นมากกว่ารูปทรงและสี เป็นมากกว่าสิ่งที่คุณเห็น ซึ่งโลกภายในทั้งหมดของคุณมันเหมือนกับสิ่งที่แวนโก๊ะทำจริงๆ หากตั้งใจดูจะสัมผัสได้ถึงปัญหาภายในของเราการต่อสู้ของเรา อย่างเช่นตอนที่เราดูภาพวาดของแวนโก๊ะเราจะรู้จักเขาอย่างใกล้ชิดมาก ผ่านผืนผ้าใบของเขามากกว่าการพูดคุยกับเขาเสียอีก

ในปี 1950 เธอเริ่มวาดพระอาทิตย์ตกหุบเขาและภูเขาในแคลิฟอร์เนียเป็นแรงบันดาลใจให้กับรูปทรงเลขาคณิตในผลงานศิลปะของเธอ โดยที่ภูเขา Tamalipais เป็นสิ่งที่เธอชอบมากที่สุดและเป็นสิ่งที่เธอพบเห็นบ่อยครั้ง ในบทสัมภาษณ์เธอกล่าวว่ามันคือภูเขาที่ฉันเคยมองผ่านหน้าต่างชั้นหนึ่งมันไม่ได้ มีวันหนึ่งผู้คนถามฉันว่าใครคือบุคคลสำคัญที่สุดที่ฉันเคยพบ และฉันก็บอกว่ามันเป็นภูเขา ฉันนึกล่าวว่าภูเขาไม่เคยเหมือนเดิมเมื่อเมฆกลบอยู่หน้าดวงอาทิตย์ก็ดูคล้ายกับว่ามีคนปิดไฟแล้วทุกอย่างก็เปลี่ยนไป ดังนั้นเธอจึงตระหนักได้ว่ามนุษย์กำลังมีการ

เปลี่ยนแปลงและวุ่นวายอยู่ตลอดเวลา ไม่มีการพักผ่อน และมันไม่ใช่แค่สำหรับมนุษย์แต่สำหรับโลกด้วย ธรรมชาติยังคงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเหมือนกับเรา มันคือพลังของธรรมชาติที่มาหาเราผ่านสีส้น มีคำถามที่เธอถามว่าสีให้อะไรกับเรา มันสัมพันธ์กับธรรมชาติใช่ไหม เธอกล่าวอีกว่า รวากับว่าธรรมชาติมีชีวิตและมีสติและต้องการยืนยันการอยู่ของมัน เป็นสิ่งที่ทำให้เราได้ตระหนักถึงความยิ่งใหญ่ของธรรมชาติ

‘ถ้าคุณรู้สึกอะไรบางอย่างอย่างแรงมันจะแสดงตัวออกมา ไม่ว่าคุณต้องการมันหรือไม่ก็ตาม คุณไม่สามารถหลบหนีจากสิ่งนั้นได้ ฉันตอบรับความมั่งคั่งของสถานที่ผู้คนภาษาและสีส้น ฉันปล่อยให้ใจของฉันได้รู้สึกไม่ว่าฉันจะต้องการมันหรือไม่ก็ตาม เมื่อเราทำงาน ร่างกายทั้งหมดของเรามีส่วนร่วมในสิ่งที่เราทำ มันมากกว่าแค่คิด มันคือตัวตนของคุณ คุณไม่สามารถหนีจากมันไปได้ มันจะติดตามคุณเหมือนกับเงาของคุณ และมันจะออกมาตั้งนั้นเราแค่ปล่อยให้มันออกมา’ (Van Gogh Museum Extra, 2565)

Mark Rothko มาร์ค รอทโก ศิลปินชาวรัสเซีย ผลงานของเขาเป็นนามสีขนาดใหญ่ที่วาดออกมาผ่านเทคนิคอันนำเสนอลงถึงสีส้นบนผืนผ้าใบเขาได้รับแรงบันดาลใจมาจากอารมณ์ความรู้สึกอันดำมืด ของจิตใต้สำนึก ซึ่งในการนำเสนอผลงาน เขามีความตั้งใจให้ผู้ชมได้เดินเข้าไปใกล้กับผลงานของเขา ให้ได้ดูสนามสีโอบล้อมร่างกายของผู้ชมเอาไว้ ซึ่งขณะนั้นเองก็จะเกิดกระบวนการในห้วงภวังค์นั้นของเราอันจะนำไปสู่การสำรวจภายในเป็นเส้นทางแห่งการสำรวจสารัตถะ(Essence) ของตนเอง

ภาพที่ 6 Untitled, 1968, acrylic on paper. Photograph: Rich Lee/Kate Rothko Prizel & Christopher Rothko/Artists Rights Society (ARS), New York

ที่มา <https://www.theguardian.com/artanddesign/2021/oct/04/living-colour-how-mark-rothko-found-light-in-his-dark-final-years>

เขาเคยประกาศลงนิตยสาร New York time time ว่า มิติของ รูปแบบการนำเสนอบน พื้นที่แบนราบ นี่เป็นการเปิดเผยให้เห็นความจริงที่ซ่อนอยู่โดยไม่มีเปลือกของภาพลวงตา ลักษณะ เช่นนี้ทำให้ผลงานของเขาสามารถนำเสนอไอเดียของตัวเองออกมาได้อย่างแจ่มแจ้งชัดเจน ซึ่ง ผู้ชมก็สามารถปลดปล่อยจินตนาการ ที่ประกอบสร้างจากภูมิหลังในชีวิต รวมถึงโครงสร้างทาง จิตวิทยา ให้ได้มีประสบการณ์สุนทรีย์อันจะเชื่อมโยงกับผลงานของเขาได้อย่างอิสระ แม้ว่ารอทโก้ เองจะกล่าวว่าผลงานของเขาประกอบสร้างจากความรู้ลึกเชิงลบแต่ตัวของข้าพเจ้าเองรู้สึกว่าการ เดินทางผ่านเวลาของจิตรกรรมนามสีขนาดยักษ์ของเขาได้โอบอุ้มเอา พลังแห่งความสุข ของ กาลเวลามาสู่ปัจจุบันให้ ผู้ชื่นชม ผลงานของเขาได้รับประสบการณ์สุนทรีย์ะ แห่งความสุขที่แม้แต่ ผู้สร้างสรรค์เองจะเอ่ยปากปฏิเสธ แต่เขาได้มอบความสุขให้กับมนุษยชาติ มากมายยังไม่รู้ตัว (Mark-Rothko.org, 2567)

ในปัจจุบันมีศิลปินที่ใช้สี วัสดุ มา สร้างสรรค์ผลงานศิลปะอยู่มาก โดยส่วนใหญ่มัก นำเสนอถึงประเด็นทางสังคมแวดล้อมที่ศิลปินได้อาศัยอยู่ แต่ในปัจจุบันศิลปินไทยที่ใช้สีมา สร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อกล่าวถึงกระบวนการทำงานศิลปะที่ให้ความสำคัญกับการมีสติ การใช้ สีเพื่อสื่อถึงความรู้สึกเชิงบวกอย่างบริสุทธิ์ และ และขบขันคุณค่าทางความงามที่เป็นธรรมชาติ ของสี ที่จะสามารถ แบ่งปันประสบการณ์สุนทรีย์อันเป็นแก่นสารสำคัญในการดำเนินชีวิตมนุษย์ โดยที่ไร้การปรุงแต่งความหมายตามพลวัตที่แวดล้อมมัน อันเป็นสื่อกลางในการสนทนากับตนเอง ด้วยกระบวนการ และออกมาเป็นภาษาภาพเพื่อตรวจสอบตนเองนั้น ถือว่ามีอยู่ไม่มากนักในกลุ่มผู้ สร้างสรรค์ศิลปะที่อายุวัยใกล้เคียงกันกับข้าพเจ้าในปัจจุบันนี้ ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าประเด็น ข้างต้นที่กล่าวมายังคงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญต่อตนเอง และการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน อยู่มากจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาเนื้อหา และรูปแบบ ในการสร้างสรรค์ ผลงาน ทัศนศิลป์จาก ประเด็นนี้ต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานและกระบวนการสร้างสรรค์

รูปแบบในการนำเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ของ ข้าพเจ้ามีหลากหลายรูปแบบทั้ง จิตรกรรมสองมิติและประติมากรรมขนาดเล็กเมื่อสร้างสรรค์ผลงานเสร็จ ก็จะนำมาจัดวางในพื้นที่ของการนำเสนออีกครั้งเพื่อถ่ายทอดถึงเนื้อหา กล่าวคือทั้งตัวงานการจัดวางและสถานที่ล้วนมีความสำคัญกับการนำเสนอผลงานของข้าพเจ้า ซึ่งเนื้อหาในผลงานนั้นได้ซ่อนชั้นความหมายที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากประสบการณ์สุนทรียะในชีวิตประจำวันเรื่องราวต่างๆ ร้อยเรียงมาเป็น บทสนทนาระหว่างผู้สร้างสรรค์และผลงานที่ตอบโต้กันในเนื้อหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาสติ (Mindfulness) ด้วยการจดจ่ออันเกิดจากสภาวะสมาธิ ทั้งนี้ก็เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดของกระบวนการคิด และส่งเสริมความรู้ทางปัญญา

- 1.) การศึกษาข้อมูล
- 2.) การรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน
- 3.) การเลือกชิ้นงานมาจัดเรียงตัวกระบวนการเพื่อให้เห็นถึงความเป็นมาและชั้นความหมายของผลงาน

ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล

ขั้นตอนการศึกษาข้อมูลของข้าพเจ้าคือการใช้ชีวิตประจำวัน การทดลองทำสิ่งใหม่ๆ และเปิดใจ เรียนรู้สิ่งที่แตกต่างกันจากวัฒนธรรมของตน การทำความเข้าใจถึงความไม่คุ้นชินของสุนทรียภาพการใช้ชีวิตในบริบทใหม่ที่แวดล้อม และเกิดเป็นความประทับใจ กล่าวคือ การศึกษาข้อมูลของข้าพเจ้าคือการใช้ชีวิตและเรียนรู้ชีวิตอย่างเป็นธรรมชาติ โดยได้นำเอาประสบการณ์สุนทรียะเหล่านั้น มาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ของข้าพเจ้า

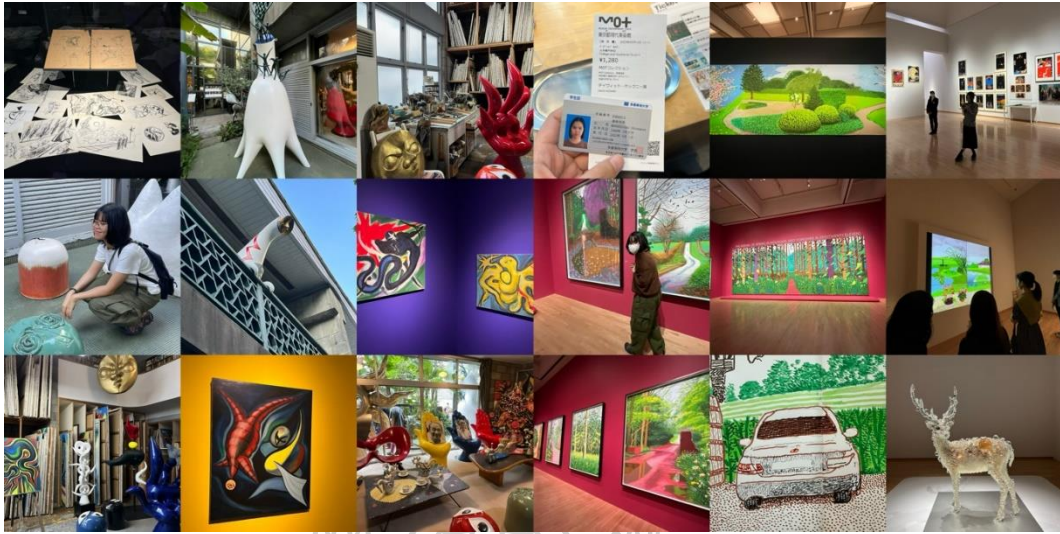
ภาพที่ 7 ภาพบรรยากาศไปเที่ยวบ้านเพื่อนที่คุมะโมโตะในช่วงปีใหม่

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

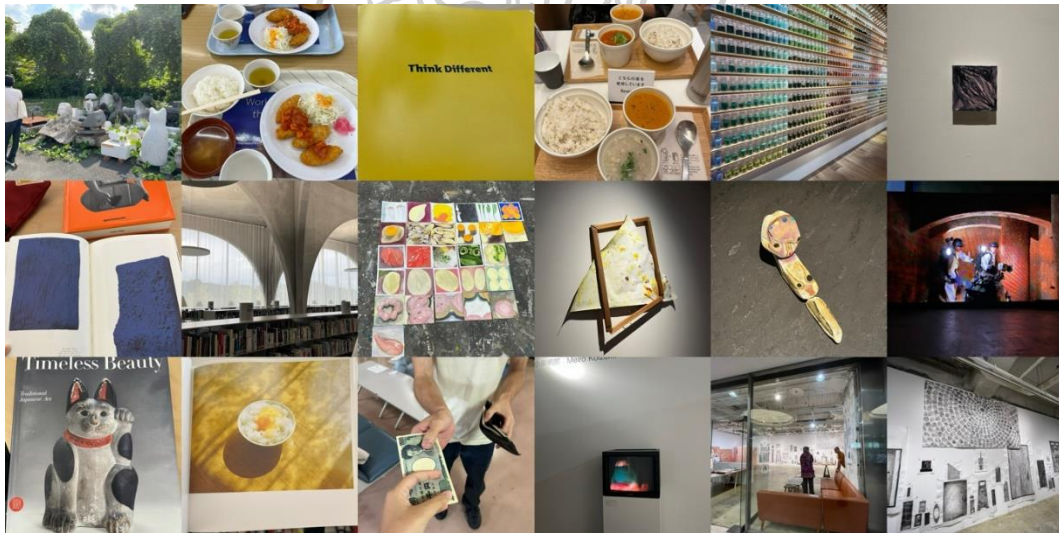

ภาพที่ 8 ภาพวาดของคุณยายเพื่อนที่ภาพถ่ายต้นแบบบังเอิญตรงกับวันเกิดของข้าพเจ้าในปี 2013 ซึ่งยังเป็นช่วงเวลาที่ย่าพเจ้าและคุณยายของเพื่อนยังไม่รู้จักกันเลย

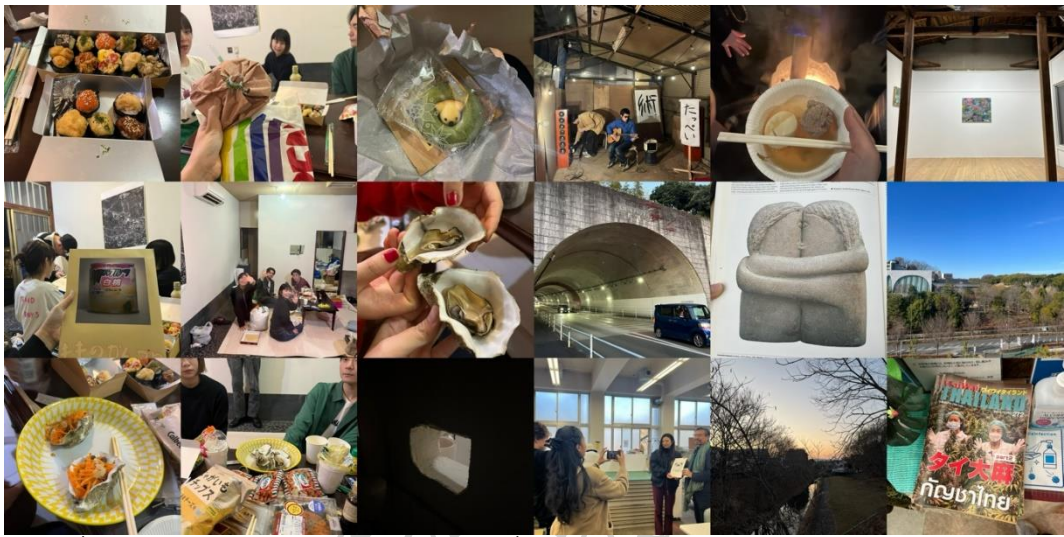
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 9 ขึ้นชมผลงานศิลปะของศิลปินระดับโลกหลายท่านในพิพิธภัณฑ์
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 10 โยชิฮาระ เรียวเฮที่เคยมາแลกเปลี่ยนที่มหาวิทยาลัยศิลปากรเมื่อห้าปีที่แล้วมาเยี่ยมมหา
ที่มหาวิทยาลัย คามิควะ คานาเอะพาไปทำความรู้จักกับรุ่นพี่ที่ตอนนี้เป็นอาจารย์ใน
มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยโอซาก้า
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

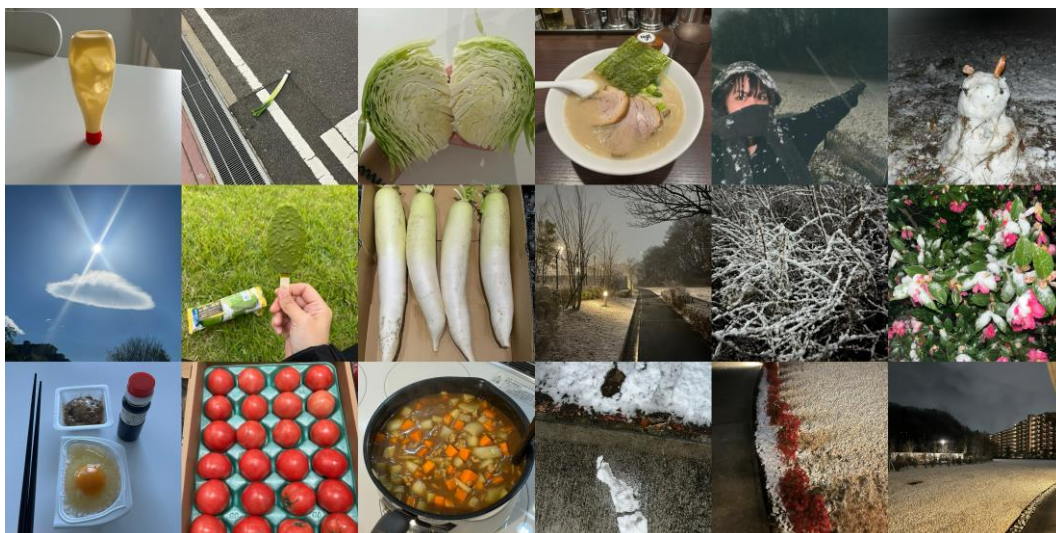
ภาพที่ 11 โยชิฮาระ เรียวเฮชวนไปบรรยายเกี่ยวกับศิลปะร่วมสมัยไทยและนำเสนอผลงานศิลปะส่วนตัวของข้าพเจ้าและชวนไปงานสังสรรค์ในแกเลอรี, คณะอาจารย์และรุ่นพี่ป.เอกมาศึกษาดูงาน

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 12 เพื่อนๆ มักจะแบ่งขนมมาให้โดยบอกให้ข้าพเจ้าแบมือมา

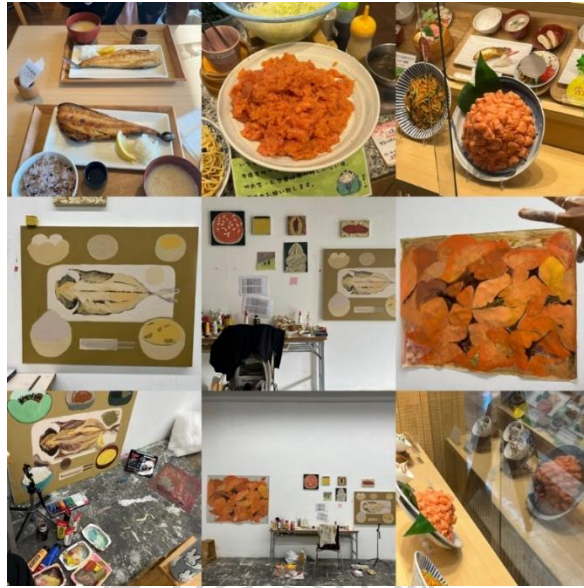
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 13 ภาพอาหารที่มีสีสันน่าสนใจและประสบการณ์เจอหิมะตกครั้งแรกในชีวิตของข้าพเจ้า
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าคือการเก็บบันทึก รูปภาพจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันโดยนำมา พิจารณาถึงความสนใจของตนเองเพื่อเลือกรูปแบบวิธีการที่ตนเองอยากนำเสนอออกมาเป็นผลงาน และสืบค้นข้อมูลเชิงเนื้อหาโดยการบทวนวรรณกรรมต่อไป เมื่อผลของการพิจารณาทางความคิดเกิดการตัดสินใจเรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าจึงเลือกหาเครื่องมืออุปกรณ์ในการสร้างผลงานที่ตอบรับกับความสนใจข้างต้น ซึ่งขณะลงมือปฏิบัติงานและค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการไปด้วย ข้อมูลที่ได้ผ่านการวิเคราะห์ตามที่สนใจของข้าพเจ้าและสังเคราะห์ออกมาเป็นความเข้าใจของตนเองต่อเรื่องราวที่ต้องการจะนำเสนอ จะช่วยขบขันให้ภาษาภาพของผลงานศิลปกรรมสามารถนำเสนอเนื้อหาที่ชุกชอนอยู่ภายใต้รูปแบบที่ข้าพเจ้าถ่ายทอดออกมาให้ได้มีความชัดเจนขึ้นมากยิ่งขึ้น ซึ่งภาพถ่ายประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริง สามารถกระตุ้นจินตนาการรวมถึงความทรงจำได้ดี ทำให้ความรู้สึกที่มีแรงบันดาลใจถูกย้ำเตือนอยู่เสมอ จึงเป็นผลดีต่อกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 14 มีอาหารที่คุณแม่ของเพื่อนพาไปเลี้ยง ซึ่งเป็นเมนูโปรด จึงนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ สีที่ใช้คือสีอะคริลิกและสีชอล์กน้ำมัน พื้นที่รองรับคือกระดาษและผ้าใบ

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 15 ขนมคุณแม่ของเพื่อน(คามิกาวะ คานาเอะ)ซื้อให้ เมื่อกลับมาถึงสตูดิโอทำงาน เพื่อนอีกคนหนึ่งได้มาเล่าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของขนมชนิดนี้ให้ฟัง ซึ่งมีต้นกำเนิดมาจากจังหวัดบ้านเกิดของเพื่อน(โฮโซกาวะ เคียวกะ) ในกระบวนการนี้เป็นช่วงที่ ทดลองลอกเลียนรูปร่างรูปทรงและสีของอาหารโดยการปั้นและแกะสลัก วัสดุที่ใช้คือไม้และดินญี่ปุ่น

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 16 แกะแผ่นไม้ด้วยคัตเตอร์และระบายสีด้วยสีชอล์กน้ำมัน
มีอาหารที่กะมะคุระ เป็นทริปออกเดินทางคนเดียว

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 17 ประสบการณ์นัดพบกับรุ่นพี่ที่เรียนปริญญาเอกอยู่ที่มหาวิทยาลัยโตเกียวเกได ฟीडใจ
เลี้ยงไอศกรีม และดูคอมมการาเมลที่เพื่อนให้ ซึ่งได้นำมาเขียนเป็นภาพสีน้ำมัน

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 18 ประสบการณ์ออกไป เขียนภาพทิวทัศน์ที่เนินหญ้าในมหาวิทยาลัย เป็นช่วงเวลาความ
สนใจที่ไม่ได้อยู่เพียงในอาหาร ใช้คือสีชอล์กน้ำมัน ระบายบนกระดาษวาดเขียน
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 19 ขั้นตอนการทำหนังสือทำมือ ซึ่ง ก่อนจบภาคกลางศึกษาแลกเปลี่ยน ได้มีโอกาสแสดง
นิทรรศการร่วมกับเพื่อนๆ ใช้เทคนิคการตัดรูปภาพจากนิตยสารและ ตัดประกวบนสมุดทำมือที่
เย็บ

ด้วยเส้นด้ายญี่ปุ่น ปกทำจากแกนทิชชู

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

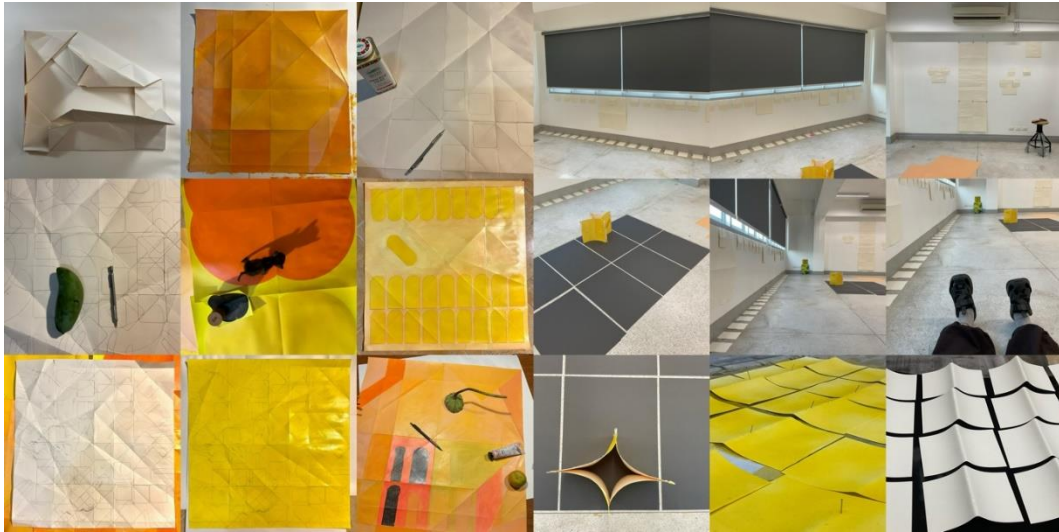
ภาพที่ 20 ช่วงประมวลงายภาพผลงานและเนื้อหาเพื่อที่จะพัฒนาต่อไปหลังกลับมาถึงประเทศ
ไทย

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 21 ลองหาความเป็นไปได้ใหม่ๆที่จะ สร้างสรรค์ภายใต้หัวข้อบทสนทนาสี่สันแห่งวัตถุ
เทคนิคการพับกระดาษเจาะกระดาษและหาคุณสมบัติที่น่าสนใจของกระดาษโดยไม่จำกัดรูปแบบ
ทดลอง

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 22 นำกระบวนการทดลองจากผลการประมวลในภาพถ่ายข้อมูลที่ 17 มาขยายผล เป็นการ
เล่นกับคุณสมบัติของกระดาษ วัสดุ สีชอล์ก และการจัดเรียงกับพื้นที่จริง

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

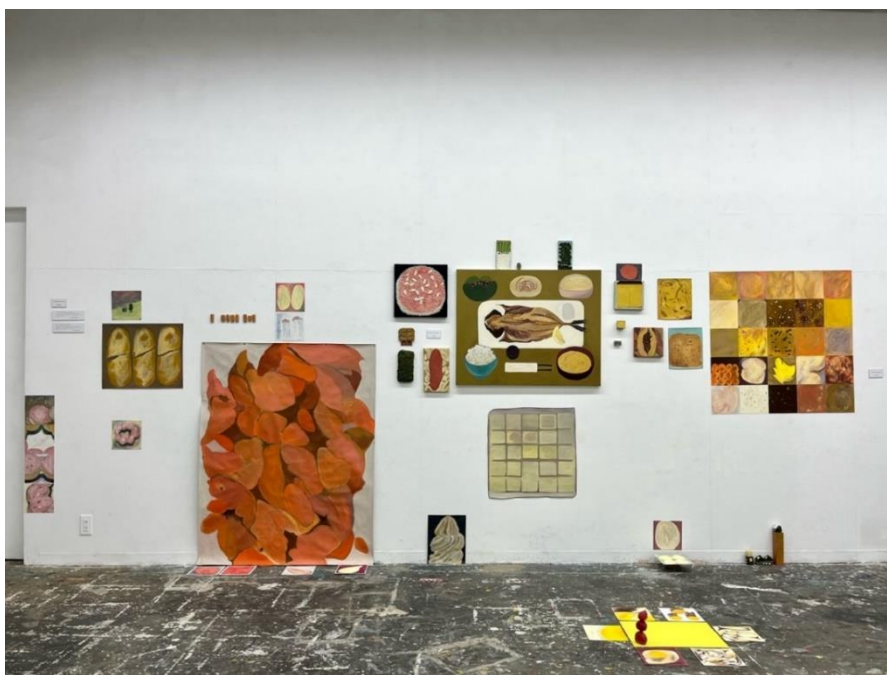
ภาพที่ 23 ผลงานชิ้นสุดท้ายสุดท้ายก่อนสอบวิทยานิพนธ์เป็นการพัฒนาจากสีในอาหารสุสีและ
รูปทรงของวัตถุ วัสดุต้นแบบของรูปทรงคือ หลอดสี เป็นการใช้ดินสอเขียนล้อมรอบหลอดสีและ
ประกอบ สร้างเป็น รูปทรงของตัวอักษรภาษาอังกฤษ ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจากภาษาหลักที่ใช้

สื่อสารขณะอาศัยอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

การเลือกชิ้นงานมาจัดเรียงตัวกระบวนการเพื่อให้เห็นถึงความเป็นมาและชั้นความหมายของผลงาน

ในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้านั้นมีการนำเสนอด้วยรูปแบบที่หลากหลายและช่วงเวลาการสร้างสรรค์ที่คาดเดาได้ไม่แน่นอน กระบวนการจัดเรียงผลงานทั้งหมด เพื่อสื่อให้เห็นถึง ความเป็นมาและความหมายของผลงานจึงเป็นส่วนสำคัญของการสื่อสาร โดยตำแหน่งที่การติดตั้งจะถูกถอดรหัสจากการรับรู้เชิงประสบการณ์

ภาพที่ 24 ติดตั้งผลงานเพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาขณะแลกเปลี่ยนที่ประเทศญี่ปุ่น
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 25 ผลงานบนพื้น
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

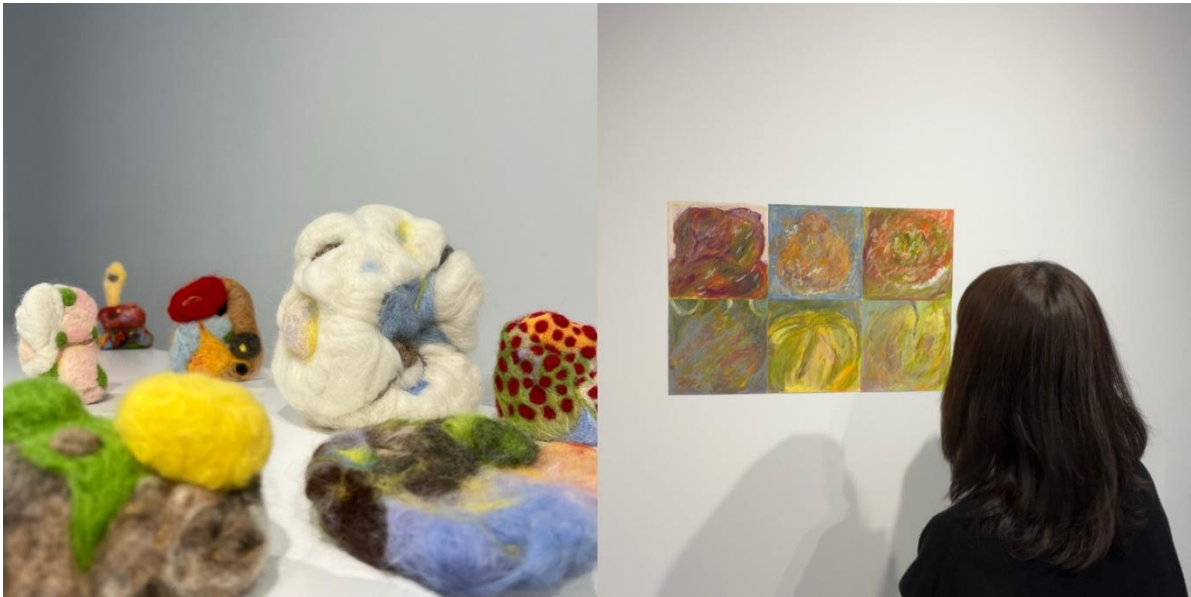
ภาพที่ 26 Dialog and food book, 2023

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 27 ภาพบรรยากาศส่วนหนึ่งในนิทรรศการหนังสือทำมือ

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 28 ผลงานที่สร้างสรรค์ขณะไปเยี่ยมบ้านของเพื่อนชาวญี่ปุ่นที่คุมาโมโตะโดยได้รับแรงบันดาลใจจากที่ครอบครัวครอบครัวของเพื่อนที่ดูแลข้าพเจ้าอย่างดี ในส่วนของผลงานสามมิติเป็นส่วนที่ข้าพเจ้าสนใจสี่ที่เกี่ยวข้องกับความทรงจำและความรู้สึกที่เคยเกิดขึ้นแล้วถ่ายทอดออกมาด้วยเทคนิคการปักโยขนแกะ (จำนวน 7 ชิ้น)

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 29 การนำเสนอผลงานในรูปแบบของวิดีโอบนจอขนาดใหญ่
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 30 การนำเสนอผลงานในรูปแบบของวิดีโอบนจอขนาดใหญ่
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

วิธีการดำเนินงานการสร้างสรรคของข้าพเจ้านั้นมีแรงบันดาลใจตั้งต้นมาจาก ประสบการณ์ในชีวิตประจำวันความทรงจำจากความรู้สึกเชิงบวกและนำมาสร้างสรรค์ทำให้ผลงานแต่ละชิ้นมีความหลากหลายในด้านเทคนิคและวัสดุ แต่ก็ไม่ได้มีความซับซ้อน เป็นการเลือกจัดวางสีและระบายบนพื้นผิวรองรับ ส่วนประติมากรรม3มิติขนาดเล็ก จะใช้เทคนิคการแกะไม้และ ปักโยชนแกะ ในส่วนของช่วงเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานก็เป็นไปอย่างอิสระทำให้การจัดเรียง กระบวนการและการติดตั้งผลงานถือเป็นส่วนสำคัญในการนำเสนอผลงานของข้าพเจ้าเพื่อที่จะ สื่อสารถึงเนื้อหาและความหมายที่ข้าพเจ้าต้องการจะสื่อสาร ภายใต้บทสนทนาที่เกิดขึ้นขณะที่ ข้าพเจ้าได้ระบายแท่งสีชอล์กไปบนกระดาษและเกิดการตอบโต้จากแรงกระทำภายนอกที่ส่งกลับ เข้าไปสู่ผัสสะภายในของตนเองอันนำเสนอถึงแก่นของการ ฝึกสติ (Mindfulness) ที่หมายถึง การ ละลี้รู้ตัวอยู่เสมอเพื่อหยุดความคิดลบความคิดฟุ้งซ่านและเพื่อผ่อนคลายจิตใจ ทำให้ทุก กระบวนการในการสร้างสรรค์ตั้งแต่การพิจารณาประสบการณ์ที่เป็นแรงบันดาลใจ การพูดคุยกับ บุคคลที่พบเจอในสังคม เรื่องราวที่นำมาวิเคราะห์เพื่อหาถึงประเด็นในการสร้างสรรค์ สู่การเลือก หยิบวัสดุอุปกรณ์ที่มีการตอบโต้โดยตรงกับตัวข้าพเจ้าเอง และดำเนินไปสู่การปฏิบัติงาน กระทั่ง ขั้นตอนสุดท้ายในการเลือกผลงานมาติดตั้ง ก็มีการตรวจสอบผลของการตัดสินใจของตนเองที่จะ นำไปสู่การกระทำเพื่อการถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานที่สื่อสารกับผู้ดู ในทุกขั้นตอนนั่นเอง ได้มีบท สนทนาที่ได้ออกตอบโต้เกิดขึ้นระหว่างข้าพเจ้าและผลงาน ที่ได้แรงปะทะมาจากแรงบันดาลใจ ที่เป็นประสบการณ์สุนทรีย์ภายนอกขณะที่ดำเนินการปฏิบัติงานอยู่ตลอด ซึ่งในขั้นตอนสุดท้ายใน การนำเสนอผลงาน ขั้นตอนการติดตั้งนั่นเองก็เป็นรูปแบบการร้อยเรียงบทสนทนาด้วยภาษาภาพ อีกขั้นตอนหนึ่งในผลงานของข้าพเจ้าเช่นกัน ซึ่งผลรวมจากการตอบโต้ในบทสนทนาภายใน ทั้งหมดนั้นก็เพื่อตรวจสอบและย้ำเตือนถึงการระลี้รู้ตัวอยู่เสมอ และเป็นไปบนความพอดีและอยู่ บนพื้นฐานของความสุขของตัวเอง

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลงาน

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดบทสนทนาสี่ส้นแห่งวัดฤๅได้ถูกพัฒนาขึ้นมาจาก คำถามที่เกิดขึ้นจากแนวคิดตั้งต้น ในการสร้างสรรค์ผลงานระดับชั้นปริญญาตรีของข้าพเจ้าภายใต้หัวข้อความสุขของชีวิตบนพื้นที่แห่งความสมดุล ในขณะนั้นข้าพเจ้า มีความมุ่งหมายที่จะค้นคว้าเกี่ยวกับหลักชีวิตที่จะนำไปสู่ความสุขที่ยั่งยืนให้กับจิตใจตนเอง โดยเริ่มจากการศึกษาปรัชญาชีวิตตะวันออกได้แก่อิทธิโก วัชรวิชิปรัชญาเต๋า และหลักศาสนาพุทธผสมรวมกันหลาย แขนงและสร้างสรรค์ออกมาเป็นผลงาน ทัศนศิลป์ รวมถึงนำแนวคิดของตนเองมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตอีกด้วยซึ่งในขณะนั้น ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าการมองเห็นทุกอย่างรอบตัว ด้วยความใจดีและทำใจเป็นกลางว่าทุกคนก็เคยล้วนเป็นเด็ก อาจมีความผิดพลาดบ้างก็สามารถให้อภัยได้ ทุกสิ่งอย่างมีความน่ารักในตัวของมัน การให้อภัยเสมอถือเป็นเรื่องที่ดีที่สุด และทำให้ข้าพเจ้าพบว่า การมองทุกสิ่งเช่นนั้นอย่างไม่ไตร่ตรองทำให้เกิดความทุกข์แก่ตนเองจึงได้มีโอกาสไปปฏิบัติธรรมถือศีลกับหลวงปู่ทิวา อาภากรโร ท่านสอนให้เรารู้สติ จับลมหายใจ และการแผ่เมตตาให้ตนเองและผู้อื่น เป็นขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนแต่นำมาสู่ผลแห่งความสุขที่ยิ่งใหญ่ทำให้ข้าพเจ้าได้รู้ว่าการ ทำสมาธิด้วยการมีสติอยู่กับปัจจุบันขณะรู้ถึงการตั้งอยู่ของกายและใจของตนเองมีสภาวะที่ว่างจากกิเลสทั้งปวงเป็นหนทางแห่งการดับทุกข์ อย่างแท้จริง ซึ่งหลังจากที่ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไป ศึกษาแลกเปลี่ยนที่ประเทศญี่ปุ่นได้ย้ายไปอาศัยอยู่ในบริบทแวดล้อมใหม่ที่ไม่น่าเคย สภาพอากาศวัฒนธรรม กำแพงทางภาษาและมาตรฐานทางสังคม ข้าพเจ้าได้มองสิ่งเหล่านั้นและพิจารณาด้วยความเห็นใหม่ จึงได้พบว่าไม่ได้มีความทุกข์อยู่ที่ไหนเลยถ้าเราไม่เอาใจไปปรุงแต่ง ขณะที่ได้ศึกษาแลกเปลี่ยนที่ประเทศญี่ปุ่นข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานมากมายบนพื้นฐานแห่งความสุข ได้พบกับประสบการณ์สุนทรีย์ะ ที่สร้างแรงบันดาลใจและได้ถ่ายทอด ออกมาเป็นผลงานอย่างไม่จำกัดรูปแบบ

การสร้างสรรค และพัฒนาผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์

ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์เป็นระยะที่ข้าพเจ้าได้พบกับจุดเปลี่ยนในชีวิตมากมาย รวมถึงการพัฒนาผลงานทัศนศิลป์ของตนเองมาเป็นผลงานจิตรกรรมบนผืนผ้าใบและนำเสนอด้วยการจัดวางที่ถอดรหัสจากการรับรู้ของข้าพเจ้า ถือว่าเป็นช่วงเวลาได้ทดลองวิธีการนำเสนอแบบที่ออกจากความคุ้นชินในระดับปริญญาตรี ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นใช้วัสดุ และการจัดวางเป็นหลัก โดยที่ไม่ทำผลงานจิตรกรรมบนผืนผ้าใบเลย แต่เกิดการตั้งคำถามกับตัวเองว่าจะเป็นอย่างไรหากลองทำงานจิตรกรรมดู กลับไปใช้สื่อการนำเสนอที่เป็นขั้นพื้นฐาน และมีคุณค่าทางวัตถุที่สากลอมรับแบบที่ไม่ใช่เพียงเราคนเดียวที่รู้คุณค่า นั้นจะเป็นอย่างไร ทำให้ผลงานในระดับปริญญาโทช่วงก่อนวิทยานิพนธ์เป็นผลงานจิตรกรรมและจัดวางซึ่งในกระบวนการสร้างสรรค์ข้าพเจ้าไม่ได้มองว่าการสร้างสรรค์ผลงานบนระนาบของผืนผ้าใบคือการ

วาดเพื่อเล่าเรื่องใดเรื่องหนึ่งแต่คือการสร้างสรรค์ชิ้นงานทัศนศิลป์ที่ไม่ได้จำกัดประเภทเพียงใช้วัสดุ
 รองรับแบบจิตรกรรมเท่านั้น ในเชิงกายภาพจะสังเกตเห็นได้ว่าเป็นใบหน้าที่มีดวงตากลมเล็กๆและปาก
 องค์กรประกอบใบหน้าโดยรวมเค้าโครงที่เหมือนเด็กทารก(baby schema) ซึ่งชื่อนิยามนี้ได้มาจากการค้นคว้า
 ที่วิเคราะห์ผลงานในเชิงกายภาพช่วงปริญญาตรีเพื่อที่จะนำมาต่อยอดในระดับปริญญาโท ซึ่งลักษณะ
 ใบหน้าเช่นนี้ส่งผลปฏิกริยาทางสมองกับมนุษย์เช่นเดียวกับที่เห็นใบหน้าของทารกซึ่งจะทำให้เราเกิด
 ความรักความเมตตา โดยเครื่องหน้า ในผลงานของข้าพเจ้าส่วนใหญ่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากสมาชิก
 ในครอบครัว อาทิเช่น หนของคุณพ่อ คิ้วของคุณพ่อ คิ้วของคุณแม่ รอยย่นของคุณพ่อและคุณแม่ ฟัน
 กระต่ายของน้องสาวและส่วนเหงือกที่ยื่นออกมา จากผลการวิเคราะห์ผลงานภาพรวม ข้าพเจ้าได้เห็นว่า
 การหยิบยืมลักษณะเด่นของบุคคลในครอบครัวมาถ่ายทอดเพราะเป็นลักษณะที่ข้าพเจ้ามีความผูกพัน
 และคุ้นเคยมีความรู้สึกอบอุ่นใจปลอดภัยและเคารพนับถือมีความรู้สึกรักและเมตตาที่แฝงอยู่ในนั้น รูป
 ล้างและรูปทรงของเส้นบนผลงานมักเป็นเส้นที่โค้งมนรูปทรงที่เป็นวงกลมขนาดเล็กบ้างใหญ่บ้างแต่ดู
 แล้วไม่เป็นอันตราย ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ย้อนไปถึงประสบการณ์สุนทรีย์ในวัยเด็กที่ข้าพเจ้าพอจะจดจำได้คือ
 ข้าพเจ้ามักให้ความสนใจกับวัตถุที่มีขนาดเล็กหรือมีลักษณะพิเศษ เฉพาะ ที่น่าสงสัยแต่ไม่ได้อันตราย
 อาทิเช่นชมพู่ ที่ก้นของผลชมพู่จะมีความงุ่มเข้าไปทำให้เกิดความน่าสงสัยว่ามีอะไรอยู่ในนั้นแต่พอลอง
 ชิมก็พบว่ามีรสชาติหวานชื่นใจและในก้นที่งุ่มเข้าไปก็ไม่มีอันตราย เมื่อกลับมาสังเกตที่ผลงานจิตรกรรม
 บนใบหน้า ที่ดูคล้ายคล้ายแมวและเด็กในเวลาเดียวกันจะมีจมูก ทรงกลม บานเล็กๆที่ดูคล้ายทรงของก้น
 ผลชมพู่ที่งุ่มเข้าไป และได้ใช้สีชมพูซึ่งเคยเป็นสีโปรดตอนข้าพเจ้าเป็นเด็กมาเป็นสีจมูกอีกด้วย แม้
 ภาพรวมของใบหน้าทุกใบหน้าในผลงานจิตรกรรมจะได้รับแรงบันดาลใจมาจากสมาชิกในครอบครัวแต่
 มักถูกเข้าใจผิดว่าข้าพเจ้าได้ว่าใบหน้าของตนเอง ซึ่งทำให้เห็นว่าข้าพเจ้ามีความสนใจที่จะหยิบใช้
 วัตถุดิบที่พบเจอจากประสบการณ์ส่วนตัวและเกิดความผูกพันมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์
 ผลงาน

ข้าพเจ้าได้ขยายผลจากใบหน้าของคนในครอบครัวสู่เพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ ได้พัฒนาไปสู่
 งาน ทัศนศิลป์ชิ้นเล็กที่ทำเป็นสติ๊กเกอร์และมอบให้เจ้าของใบหน้าเหล่านั้นด้วยความรักที่ข้าพเจ้ารู้สึก
 จริงๆ เมื่อต้นแบบใบหน้าของคนอื่นได้มาอยู่ในลักษณะที่คล้ายเด็กทารก ก็ทำให้เกิดความรู้สึกน่ารัก
 ขึ้นมา แม้บางคนจะไม่ใช่มิตรที่สนิทสนม แต่ก็ก่อให้เกิดบทสนทนาและความสัมพันธ์ที่ดีเป็นมิตรภาพเป็น
 ความทรงจำต่อกันและกันข้าพเจ้ามองว่าผลงานจิตรกรรมช่วงก่อนศิลปะนิพนธ์ที่ได้พัฒนามานั้นมีความ
 สนใจตรงที่วิธีการนำเสนอที่สามารถเชื่อมโยงกับผู้คนได้ ซึ่งเกิดการสื่อสารและบทสนทนาอันมีจุดเริ่มต้น
 มาจากผลงานทัศนศิลป์ของข้าพเจ้า ด้วยแนวความคิดนี้เองข้าพเจ้าได้นำไปพัฒนาต่อขณะที่ได้ไปศึกษา
 แลกเปลี่ยนที่ประเทศญี่ปุ่นซึ่งผลลัพธ์ก็คือ ได้เห็นถึงความสนใจของตนเองที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นและเนื้อหา
 ที่แทรกตัวอยู่ในความต้องการเบื้องต้นของข้าพเจ้าเองซึ่งนั่นก็คือเรื่องของความสุขที่แท้จริงในการดำเนิน
 ชีวิต

ภาพที่ 31 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 32 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 33 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัยภาพที่

ภาพที่ 34 ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 35 ภาพผลงานช่วงก่อนนิทรรศน์
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 36 ภาพผลงานช่วงก่อนนิทรรศน์
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 37 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์

ผลงานศิลปะนิพนธ์ที่สร้างสรรค์ภายใต้หัวข้อ ‘ บทสนทนาสี่สนแห่งวัดฤๅ ’ ซึ่งพัฒนาต่อยอดแนวคิด ในระยะการสร้างสรรค์ก่อนผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทอันพัฒนามาจากผลงานศิลปะนิพนธ์ระดับปริญญาตรีของข้าพเจ้าภายใต้หัวข้อ ‘ ความสุขของชีวิตบนพื้นที่แห่งความสมดุล ’ ซึ่งแนวคิดที่น่าสนใจของชุดผลงานก่อนศิลปะนิพนธ์คือ แนวความคิดที่ต้องการจะพัฒนารูปแบบการแสดงออกของตนเองสู่ผลงานจิตรกรรม สามารถต่อยอด วิธีการนำเสนอที่เชื่อมโยงกับผู้คนและก่อให้เกิดบทสนทนาแห่งมิตรภาพ กลายเป็น ประสบการณ์สุนทรีย์ และความทรงจำที่เกิดขึ้นจากวิธีการนำเสนอผลงาน สามารถแตกตัวและแผ่ขยายผลจากคนคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งได้ ซึ่งหากต้องการให้แพร่กระจายความสุขอย่างมีประสิทธิภาพผู้ที่เฝือแผ่ประสบการณ์สุนทรีย์ระยะนั้นก็ต้องมีสุขภาพกายและสุขภาพใจสมบูรณ์พร้อม ทำให้ข้าพเจ้ามีความมุ่งหมายที่จะดูแลสุขภาพกายสุขภาพใจของตนเองให้ดีเพื่อที่จะซึมซับประสบการณ์สุนทรีย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความเป็นอยู่ทางกายและใจของตนเองที่ดี และมุ่งหวังที่จะแบ่งปันประสบการณ์สุนทรีย์หรือที่เรียกว่าการแตกตัวของความสุข อันเป็นกระบวนการเดียวกันกับการแผ่เมตตา อันจะนำมาซึ่งความมั่นคงทางจิตใจของตนเอง

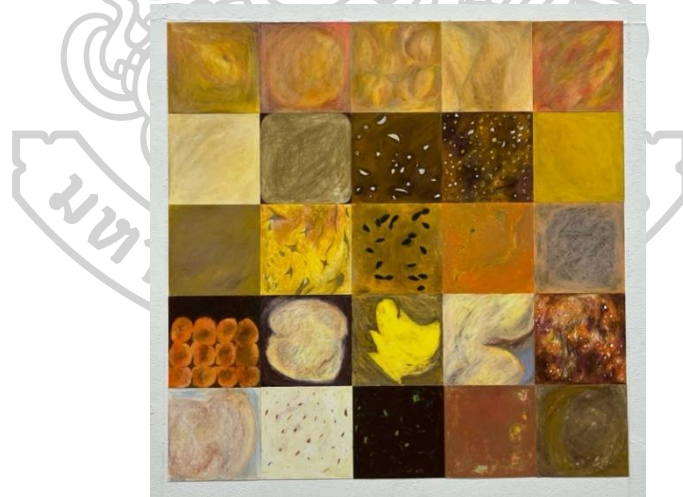
จากแนวความคิดข้างต้นที่ได้พัฒนาจากผลงานจิตรกรรมมาสู่วิธีการนำเสนอที่เชื่อมโยงกับผู้คนที่ก่อให้เกิดบทสนทนาแห่งมิตรภาพ ต่อเนื่องเป็นประสบการณ์สุนทรีย์ที่ สามารถ แลกตัว และแบ่งปันกับผู้คนที่ได้นั้นมีผลมาจากการทดลองการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ที่ใช้สีชอล์กน้ำมัน ในการระบายลงกระดาษ ข้าพเจ้าได้สังเกตเห็นการตอบโต้ ระหว่างตนเองและผลงานผ่าน แรงสัมผัสเทือนของแท่งดินสอและแท่งสีชอล์กน้ำมันที่ได้เขียน, ขยี้ลงไปบนแผ่นกระดาษ หรือแม้แต่ตอนที่ตัดกระดาษ ความรู้สึกที่ส่งผ่านข้อมือมา ที่ตัวข้าพเจ้าเป็นแรงเดียวกันกับที่ข้าพเจ้าได้ออกแรงไปบนกระดาษ หากอยากให้เนื้อสีที่ขยี้ลงไปมีความนุ่มนวล หรือต้องการให้ภาพวัตถุคมชัดก็ ต้องมีการควบคุมแรงกระทำของข้อมือให้คงที่ สังเกตทิศทางสีและวัตถุที่เป็นแรงบันดาลใจต้น ดูว่า ความตั้งใจของเรามีผลเป็นอย่างไร สิ่งนี้สอดคล้องกับความสนใจที่ข้าพเจ้าได้ค้นหาผ่านบทสนทนา ก็คือเรื่องของความสุขที่แท้จริงภายในจิตใจของข้าพเจ้า

แท่งสีชอล์กน้ำมันเป็นสื่อกลางที่ข้าพเจ้าใช้สื่อสารถึงประสบการณ์สุนทรีย์ ที่ได้พบมา เป็นความทรงจำและพลังเชิงบวกอันส่งผลความสุขเป็นอนันต์ เมื่อข้าพเจ้าได้นึกถึงช่วงเวลาแห่งความสุขที่ตนเองได้เผชิญเข้าไปเข้ามาและใช้เป็นต้นแบบแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ จึงก่อให้เกิดความสงบภายในตนเอง กลายเป็นกระบวนการทำสมาธิ และได้นำหลักธรรมที่เรียนรู้มาปรับใช้ ประคองสติผ่านการจับลมหายใจ ขณะที่ระบายแท่งสีชอล์กน้ำมันลงบนกระดาษด้วยแรงข้อมือ จนกระทั่งผลงานเสร็จสิ้นก็ได้ ใช้ฝ่ามือลูบวน เป็นวงกลมเพื่อเก็บขุยสีชอล์กที่เป็นก้อน สะเก็ดขนาดขนาดเล็กให้แนบไปบนเนื้อสีชอล์กชั้นบนสุดของกระดาษ รูปกระทั่งเป็นเนื้อเดียวกัน ซึ่งความรู้สึกภายในที่สงบนิ่งหลังจากการฝนแท่งสีชอล์กน้ำมันลงบนกระดาษจนเสร็จ ก็มีความสอดคล้องกัน เนื้อสีที่แพร่กระจายไปบนกระดาษความรู้สึกที่คิดอยากแบ่งปันประสบการณ์สุนทรีย์ แก่ผู้อื่น เพื่อความสุขแก่ตนเองและผู้อื่นก็ได้ดำเนินไปพร้อมกันกระทั่งเสร็จสิ้นการสร้างสรรค์ ภายใต การสื่อสารถึง เจตนารมณ์ที่ดี อันเป็นสภาวะระลึกรู้สติของตนเอง ที่สนทนาออกมาเป็นภาษาภาพของสีเส้นแห่งวัตถุ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ทำให้เห็นถึงวิธีการนำเสนอที่มีความสอดคล้องอันเห็นแนวทางที่จะพัฒนาวิธีการสร้างสรรค์ผลงานต่อไปได้ในอนาคต

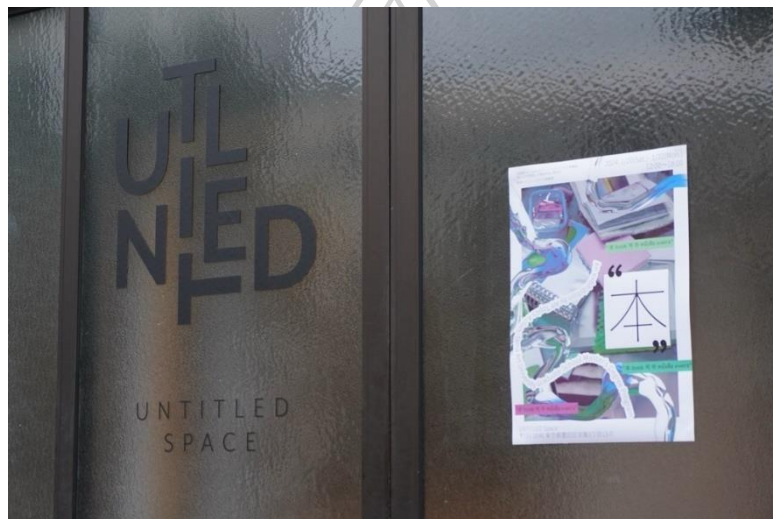
ภาพที่ 38 ภาพผลงานนิทรรศการนิพนธ์

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 39 ภาพผลงานนิทรรศการนิพนธ์

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 40 ภาพผลงานนิทรรศการนิพนธ์

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 41 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

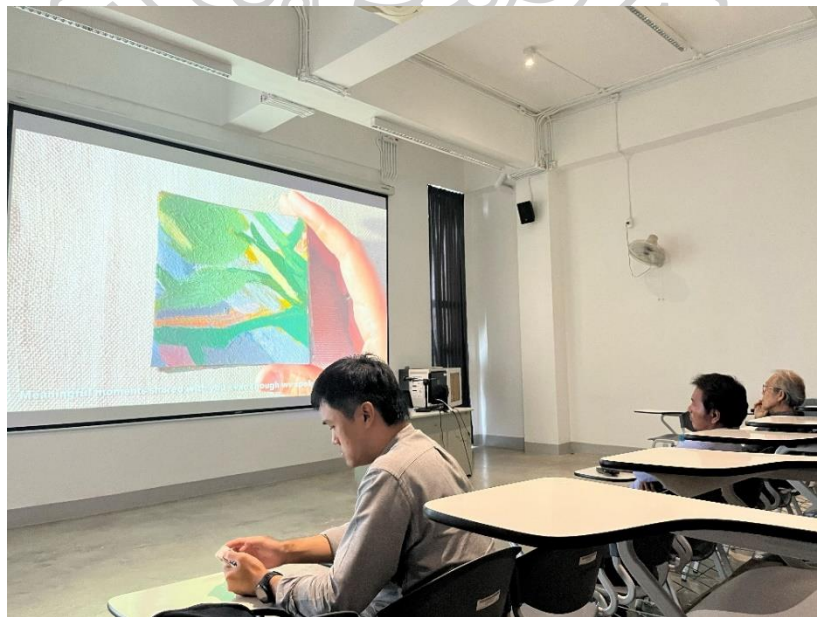

ภาพที่ 42 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 43 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 44 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 45 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

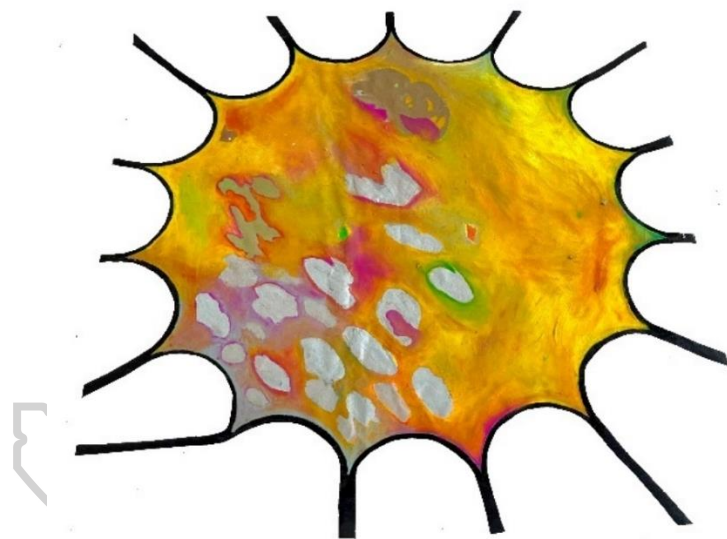

ภาพที่ 46 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์
ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 47 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 48 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

ภาพที่ 49 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์

ถ่ายโดย ชินรัตน์ มงคลชัย

บทที่ 5

สรุปการสร้างสรรค์ผลงาน

ด้วยประเด็นที่เกิดจากการตั้งคำถามถึงวิธีการดำเนินชีวิต ให้มีความสุขภายใต้ความสัมพันธ์ของตนเองกับพื้นฐานในความเข้าใจโลกที่แตกต่างกัน จากหัวข้อ ‘ความสุขของชีวิตบนพื้นที่ของความสมดุล’ ซึ่งเป็น วิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาตรี ของข้าพเจ้า ที่มีความตั้งใจจะต่อยอดการสร้างสรรค์ด้วยการพัฒนากายภาพ

จากเดิมที่เคยใช้สื่อที่หลากหลายแต่ไม่ได้มีขอบเขตการสร้างสรรค์ที่ชัดเจนนัก ผู้ผลงานจิตรกรรมบนผืนผ้าใบ ในช่วงเวลาที่ข้าพเจ้าพัฒนาวิธีการสร้างสรรค์ผลงานนั้นเอง ตัวผลงานจิตรกรรมก็เผยให้เห็นถึงกลไกนำเสนอของข้าพเจ้าที่สามารถเชื่อมโยงผลงานจิตรกรรมกับผู้คน ด้วยบทสนทนา ที่มักจะมีคามมุ่งหมายเพื่อแบ่งปันประสบการณ์สุนทรีย์ของตนเองแก่ผู้อื่น

เมื่อกลไกการนำเสนอส่วนตัวของข้าพเจ้าที่ซ่อนตัวอยู่ในผลงานการสร้างสรรค์ได้ปรากฏขึ้น จึงเกิดความมั่นใจที่จะทำงานศิลปะโดยที่ไม่ยึดติดอยู่กับรูปแบบใดอีกต่อไป เปิดรับกับทุกวิธีการ ผ่านการละเล่นกับอุปกรณ์ทำงานสร้างสรรค์ที่พบในประเทศญี่ปุ่นขณะที่ได้ไปศึกษาแลกเปลี่ยน ช่วงเวลานั้นเองก็ทำให้ข้าพเจ้าได้กลับมาใช้สีชอล์กน้ำมันอีกครั้ง ด้วยความสนใจถึงคุณสมบัติของมัน จึงมีความตั้งใจที่จะสร้างสรรค์โดยใช้สีชนิดนี้เป็นหลักเพื่อทดลองหาความเป็นไปได้ในการทำงาน และเป็นอีกครั้งที่กระบวนการสร้างสรรค์ก็ได้พาข้าพเจ้าให้พบกับความหมายของการกลไกแสดงออกที่มีต่อประสบการณ์สุนทรีย์ที่ได้พบ เป็นบทสนทนาที่ปรากฏเป็นภาษาภาพบนผืนกระดาษผ่านเนื้อสีเนื้อนวนหนักที่ยิ่งขยี้ลงไปบนพื้นที่รองรับ แรงกระทำที่ส่งผ่านข้อมือก็จะได้ตอบกลับมาให้รู้สึกถึงการระลึกถึงสติ(Mindfulness)ของตัวเอง ว่าให้ทราบ ว่าตั้งตนอยู่ในลักษณะใด ขณะลมหายใจที่ปลายจมูกได้เข้า-ออก ประหนึ่งการบริการรวมให้จิตเกาะอยู่กับกาย ไม่ส่งออกภายนอก ผู้การหลอมรวมเป็นสภาวะสมาธิที่ครองด้วยสติอันเป็นความหมายสำคัญของการสร้างสรรค์ในครั้งนี้

จากผลการวิเคราะห์ผลงานภาพรวมทำให้ได้เห็นว่ากระบวนการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าได้เผยให้เห็นถึงความตั้งใจจะพัฒนาเพื่อชีวิตของตนเองให้มีความสุขโดยที่ยังสามารถสร้างสรรค์อย่างมีความสุขสนทน และแบ่งปันให้ผู้อื่นอย่างอบอุ่นหัวใจได้ ซึ่งสิ่งนี้ได้เรียนรู้จากการผลงานคือหนทางแห่งการระลึกถึง เพื่อการมีสติอยู่กับปัจจุบัน ทั้งนี้ก็เพื่อพัฒนาสติปัญญาให้สามารถสื่อสารและมีความเข้าใจต่อทุกกระบวนการชีวิตได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

รายการอ้างอิง

Art21. (2566). *Wolfgang Laib in "Legacy" - Season 7 - "Art in the Twenty-First Century"* |

Art21. https://youtu.be/f_b6AhXsyWA?si=sjztEhupqkDOL7D1

Freunde der Nationalgalerie. (2566, 18 พ.ค. 2022). *Die Welt des Minimalismus. Maler und Bildhauer Lee Ufan im Hamburger Bahnhof.*

<https://youtu.be/swkhlnLR36A?si=BtTiVSLTGewjgmCE>

Mark-Rothko.org. (2567). *There is no such thing as good painting about nothing*

https://www.mark-rothko.org/#google_vignette

Montien Atelier. (2561). ถ้อยคำจากอดีต สู่ปัจจุบัน

<https://web.facebook.com/photo/?fbid=1743735605680287&set=a.1626444460742736>

Somporn Rodboon. (2539). *From Asian Modernism, Diverse Development in Indonesia, the Philippines and Thailand*

http://www.rama9art.org/montien/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR2g0lniMs2ImZd7XW5vT9MGKwSiR_qlnVz1NXrUeryT_pzcR7Z16-S2k0_aem_AdIGCwBebYDqIcD30OdG6mj5fOdl1w0uMYicSEWkCdCPPOCa9yV99gggi2AYu4yUOcbpfzIbKJMJOIWWzwh0TqY

Van Gogh Museum Extra. (2565). *Etel Adnan - Colour as Language | Kleur als Taal.*

https://youtu.be/odzjLhDDKdc?si=f0m_sZa6pir7uVL7

White Cube. (2565). *Park Seo-Bo, In the Studio: Park Seo-Bo | White Cube.*

https://youtu.be/oywnKMASGck?si=OuD91w_FD2dV56xn

Will Heinrich. (2566). *Park Seo-Bo, Whose Quiet Paintings Trumpeted Korean Art, Dies at 91.* <https://www.nytimes.com/2023/10/23/arts/park-seo-bo-dead.html>

พระราชพร โตเทศ. (2560). ศิลปะเชิงแนวคิดของคามิน เลิศชัยประเสริฐ พิพิธภัณฑ์ชาติวิบูลย์ญาณร่วมสมัยแห่งศตวรรษที่ 31. วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์, 6. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/jpcru/article/view/202586/141329>

พระมหาดร.จิตติภัทร อจลธมโมและ พระดร.หัสดี กิตตินนโท. (-). “สุนทรียศาสตร์.” เอกสารประกอบการสอนการบรรยายปริญญาโทรายวิชา สุนทรียศาสตร์1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครราชสีมา. 3. <https://elib.life.ac.th/wp-content/uploads/2021/07/>

สุนทรียศาสตร์.

pdf?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR2xSjdU83ewwN1utGb67yV9eyOUB1JXwX_
cHKNl9agHpXwAtOeRFm7O2Gw_aem_ATX8sLlMjANPjm4A1Li_KgohBadeISF26qLH
hrZU_dtLiaa-t_o5Z8HgvV2gDVZteu00ua8FKA8WOySBQwWz_Vxb

ศรายุทธ อินทร์ประยูร. (2560). แนวความคิดและกระบวนการแบบในศิลปะมินิมอลอาร์ตที่ได้รับอิทธิพลจาก
ปรัชญาเซน. 3. [https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-
Journal/article/view/109099/85919](https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/109099/85919)

หลวงปู่ทิวา อาภากร Official. (2563). การเพิ่มคุณภาพจิตโดยการแผ่เมตตา [วิดีโอ].

<https://www.youtube.com/watch?v=wflizFUa2ME>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ชินรัตน์ มงคลชัย
วุฒิการศึกษา	ประวัติการศึกษา 2566 (ก.ย.2566-มี.ค.2567) Tama Art University (Hachioji), Tokyo, Oil painting, 2023 Spring student exchange program 2565 - ปัจจุบัน กำลังศึกษาระดับปริญญาโท คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เอกจิตรกรรม 2560 - 2564 ปริญญาตรี คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เอกจิตรกรรม 2554 - 2559 โรงเรียนพระสุธรรมยานเถระวิทยา อุทัยธานี โรงเรียนเทพศิรินทร์ พุแค สระบุรี จ.สระบุรี 2547 - 2553 โรงเรียนอนุบาลวัดพระพุทธบาท สระบุรี โรงเรียนเกตุพิชัยวิทยา สระบุรี
ผลงานตีพิมพ์	ประวัติการแต่งงาน 2567 – นิทรรศการ “ゾンビがいる 絵展”, spacekurae, 1 - chōme-12-11 Sōnan, Hachioji, Japan 2567 – นิทรรศการ “本 book 책 书 หนังสือкнига”, UNTITLED Space, 3-13-7 Kyojima, Sumida-ku, 131-0046, Tokyo 2566 – นิทรรศการ “Get by with” ณ See The Bell, Creative Space Café นครปฐม 2565 – นิทรรศการ “Eria Art Thesis Exhibition” หอศิลป์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ศิลปากรมหาวิทยาลัยวังท่าพระ กรุงเทพฯ 2563 – นิทรรศการ “Pain-ing 2020” หอศิลป์ H.R.H Princess Sirindhorn Art Gallery นครปฐม 2562 – นิทรรศการ Pain-ing ผลงานนักศึกษา เอกจิตรกรรม หอศิลป์ H.R.H Princess Sirindhorn Art Gallery นครปฐม 2561 – นิทรรศการ Art fundamental exhibition หอศิลป์ H.R.H Princess Sirindhorn Art Gallery นครปฐม